

פרקליט המדינה

ה' שבט תשע"ג
16 ינואר 2013

תיק שרון - פ.א. 55/01

החלטה על סגירת תיק החקירה

תוכן עניינים

2.....מבוא

6..... מימון פריימריס 2000 והבחירות לראשות הממשלה בשנת 2001

8..... חשד לעבירות על חוק המפלגות וחוק מימון מפלגות

9..... חשד לעבירות על חוק העונשין

9..... אריאל שרון

10..... עמרי שרון

16..... סוף דבר לעניין פרשת מימון פריימריס 2000 והבחירות הישירות בשנת 2001

18..... פרשת סיריל קרן ומרטין שלאף - הפרשה המרכזית בתיק

20..... החשד נגד גלעד שרון בהקשר למעורבותו של סיריל קרן

22..... מרטין שלאף וההלוואה בסך 1.5 מיליון דולר

24..... העברת 3 מיליון דולר מסיריל קרן אל גלעד שרון - עסקת הקולחוזים

26..... גרסת התשלום בגין עבודה שביצע גלעד שרון

28..... גרסת הפיצוי בגין ביטול עסקת הקולחוזים

30..... סוף דבר לעניין פרשת סיריל קרן ומרטין שלאף

32..... פרשת קנדה

33..... הראיות העיקריות שביססו את החשד לשוחד

34..... סוף דבר לעניין פרשת קנדה

36..... סוף דבר

פרקליט המדינה

מבוא

1. תחילתה של הפרשה נשוא חקירה מסועפת זו היא בבחירות המקדימות בסיעת הליכוד בשנת 1999. באותה מערכת בחירות נבחר מר אריאל שרון ליו"ר מפלגת הליכוד. בעקבות ממצאי דו"ח מבקר המדינה, שהתייחס לבחירות אלו, הורה היועץ המשפטי לממשלה, באוקטובר 2001, על פתיחה בחקירה בכל הקשור לדרכי מימון הבחירות המקדימות הללו, בעיקר ככל שמקורות המימון הועמדו באמצעות תאגידים וגורמי חוץ.
2. סמוך לאתר שפורסם דבר מתן הוראת היועץ המשפטי לפתוח בחקירה, השיב ראש הממשלה דאז, מר אריאל שרון, לידי חברת אנקס מחקרים בע"מ (להלן – **חברת אנקס**), את הסך 4.7 מיליון ₪, כספי תרומות שהתקבלו ביתר, ואשר שימשו למימון פעילות מטה הבחירות שלו.
3. חקירת המשטרה, שהחלה כאמור לשם בדיקת מקורות המימון לבחירות המקדימות בשנת 1999, התרחבה בהמשך גם לחשדות נוספים, בהם עוסקת החלטה זו.
4. בתודש יוני 2003, מונה צוות פרקליטים ראשון לליווי החקירה. בשנת 2005, החליט היועץ המשפטי לממשלה דאז לפצל את הטיפול בחומרים, ולטפל בפרשת הבחירות המקדימות של שנת 1999 בנפרד מיתר הפרשות שנחקרו.
5. בגין העבירות שבוצעו אגב מימון הבחירות המקדימות ב-1999, הוגש באוגוסט 2005 כתב אישום נגד עמרי שרון, גבריאל מנור וחברת אנקס מחקרים בע"מ. כתב האישום, ייחס לשלושה עבירות שונות על חוק המפלגות התשנ"ב – 1992, זאת בגין גיוס של למעלה מחמישה מיליון ₪ מעל לסכום המותר בחוק. בנוסף יוחסו לעמרי שרון גם עבירות של רישום כוזב במסמכי תאגיד, שבועת שקר והפרת אמונים בתאגיד (עבירה זו יוחסה גם לגבריאל מנור).
6. לימים, הורשעו עמרי שרון וגבריאל מנור בתיק, על פי הודאותיהם וחברת אנקס נמחקה מכתב האישום. עמרי שרון נדון למאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס.
7. בהחלטה זו יש להכריע אפוא בדבר החשדות הנוספים שנכללו בחקירה:
 - א. בדיקת מימון הבחירות המקדימות שהיו אמורות להתקיים בסוף שנת 2000.
 - ב. בדיקת מימון הבחירות הישירות לראשות הממשלה בראשית שנת 2001.
 - ג. הפרשה הידועה כפרשת **סיידל קרן**: בדיקת החשד כי אריאל שרון החזיר את המימון העודף בסך 4.7 מיליון ₪ (בעקבות הפתיחה בחקירה כאמור) באמצעות כספים שנתקבלו באמצעות בנו גלעד, אשר אפשר והיו הם כספי שוחד שהוזרם במתכונת

פרקליט המדינה

האמורה לידי אריאל שרון מאת בעלי עניין. חשד זה התברר לימים כחשד המרכזי בפרשה, נוכח היקף התשלום והאינטרסים שזוהו אצל מי שנחשד כמקור לתשלום. המדובר במימון דו-שלבי שניתן, כך על פי החשד, על ידי איש עסקים אוסטרי אמיד בשם מרטין שלאף, לו היו בעת הרלוונטית אינטרסים כלכליים בישראל; תחילה - כמימון ראשוני שהוגדר כהלוואה שהוענקה בדרך עקיפה (באמצעות סיריל קרן) לגלעד שרון ואשר שימשה לכיסוי המידי של החזר התרומות העודפות, ומאוחר יותר, כהזרמת המקור למימון החזר ההלוואה האמורה (ולשימושים נוספים של המשפחה), במסגרת מה שהוצג כשכר (בשיעור של שלושה מיליון דולר) עבור שירותים שנטען כי גלעד שרון העניק ללקוח בחו"ל, כשגם העברה זו אל משפחת שרון מבוצעת באמצעות "איש הקש" - סיריל קרן.

ד. פרשת השותפות **במיזם בקנדה**: בדיקת חשד נוסף לביצוען של עבירות פליליות על ידי גלעד שרון, וזאת בקשר לזכויות שניתנו לו ע"י בעל אינטרסים בישראל (אריה גנגר) במיזם נדל"ן רב היקף בקנדה (בו היה מעורב), במטרה לשחד את אביו.

8. החקירה החלה בשנת 2001, והיא נמשכה עד שנת 2010. במהלך החקירה נגבו עדויותיהם של עשרות עדים, ועל פי בקשת רשויות האכיפה של מדינת ישראל לשיתופי פעולה של מדינות אחרות, בוצעו פעולות חקירה וחקירי דין באוסטריה, בארה"ב, ברוסיה, בדרום אפריקה ובאיי הבתולה, כשבמסגרת כל אלה נאספו גם עשרות אלפי מסמכים.

9. כידוע, אריאל שרון כיהן כראש ממשלת ישראל החל משנת 2001, ומטבע הדברים גם בכירותו של אריאל שרון העניקה לפרשה נופח ומשמעות בולטים.

10. בינואר 2006, לקה מר אריאל שרון באירוע מוחי קשה, ומאז לא ניתן לערבו עוד בפרשה זו בכל היבט שהוא. לעובדה זו הייתה וישנה השלכה של ממש על ההיתכנות המעשית להגיע לחקר האמת - הן בהליך החקירה והן בהליך משפטי עתידי - ככל שכזה היה עומד על הפרק.

11. נוכח מצבו הרפואי של אריאל שרון שקלנו שלא להתייחס כלל אל הממצאים שנאספו בעניינו, ולהסתפק במצבו הרפואי כנימוק לסגירת התיק נגדו. עם זאת, בפרשה זו מעורבים אחרים, חלקם מקורבים לאריאל שרון, ולכן לא מצאנו מנוס, בסופו של דבר, מלפרט את החשדות והנימוקים להחלטה, גם בהקשר לעניינו של אריאל שרון.

12. אריאל שרון היה "עובד הציבור" ולכאורה גם בעל הידיעה העיקרי באשר לזיקות האפשריות בין בעלי הממון לבין תפקידו הציבורי. האחריות הפלילית של שני בניו, ככל שמדובר בחשדות בעניין השוחד והפרת האמונים, כרוכה, בעיקרה, באחריותו של אריאל שרון ובמודעתו באשר ליסודות העבירה, לצד מודעותם של השותפים לכל אלה. אכן, אין

פרקליט המדינה

מניעה משפטית להטיל אחריות פלילית על כל אחד מהמעורבים גם ללא התייחסות לאריאל שרון, וודאי בעבירת תיווך לשוחד, אולם, בין היתר במישור הראייתי יש חשיבות, ובחלק מהסיטואציות הכרח, לקשור בין השותפים, כמפורט לעיל, ובכלל כך להביא בחשבון גם את האינטרסים השונים על פיהם פעלו, אשר בהקשרם נבחן החשד כי היו מעורבים לכאורה בביצוע עבירת השוחד.

13. בשל מצבו הרפואי לא הייתה אפוא אפשרות לחזור ולאמת את אריאל שרון עם ממצאי החקירה ולקבל את גרסתו בנושאים מהותיים שבליבת החשדות. לחלל ראייתי זה ישנה השלכה לא רק על גיבוש ראיות התביעה במסגרת החקירה, אלא על הצפוי מגלעד ועמרי שרון בהליך המשפטי אפשרי שבמרכזו תעמוד ותישקל מעורבותו וגרסתו של אביהם, שלא נשמעה באופן ממצה. מעבר לכך, למצבו הרפואי של אריאל שרון, הייתה גם השלכה, מטבע הדברים, על קצב הטיפול בתיק בכל מערכות האכיפה.

14. המלצת צוות החקירה של המשטרה בשלב הראשון הייתה, כי "קיימת תשתית ראייתית נגד גלעד שרון, עמרי שרון, יורם אורן ואריה נגור לביצוען של עבירות תיווך לשוחד, ובעניין רון לאודר במתן שוחד". עם זאת, חשוב להבהיר, כי פרט לגלעד ועמרי שרון, לא נחקר איש מהאחרים בחשד לתיווך או מתן שוחד.

15. בחוות דעת נוספת שנערכה על ידי צוות החקירה ביאח"ה, באפריל 2010, נכתב כי "נוכח הסתייגויות בדבר דיות התשתית הראייתית ובדבר הפערים שהתגלו בתשתית שלא הושלמו ושלא ניתן להשלים עוד, בשל סיבות חיצוניות שאינן תלויות במשטרה, מדובר בתשתית ראייתית גבולית, הגם שחוצה היא את הרף הפלילי".

16. חומר החקירה הועבר להחלטת הפרקליטות בשלהי ספטמבר 2011.

17. לאחר בחינת מכלול הנסיבות ודיונים שקיימנו באשר לחשדות בתחומים הנזכרים לעיל, החלטתי בעצה אחת עם פרקליטות המחוז שליוותה את החקירה, והמשנה לפרקליט המדינה (פלילי), כי יש לסגור את התיק ביחס לחשדות דלעיל, כ"א מן הנימוקים שיפורטו להלן.

18. עם זאת, לא למותר להקדים ולציין, כי בפרשה המרכזית שנחקרה, זו המוכרת כפרשת "סיריל קרן", הגענו למסקנה כי אכן התשתית הראייתית הנה גבולית (בראש ובראשונה בהיבט אחד משמעותי, כמפורט להלן), ועל כן, הגם שהיא מותירה חשד כבד נגד חלק מהחשודים – שבעקבות ניצול נרחב של זכות השתיקה והיעדר שיתוף פעולה מצידם של עדים מרכזיים, אף לא הוצג ניסיון להזימו - אין היא עומדת כיום ברף הנדרש לצורך ניהול הליך פלילי שיעמוד בדרישה של "סיכוי סביר להרשעה".

פרקליט המדינה

19. בפרשת סיריל קרן, לצד היעדרה של גרסת אריאל שרון והאפשרות לבחון גם עימו את תכניהן האמיתיים של מערכות היחסים שקיים עם מעניקי טובות ההנאה, חסרה בעיקר חוליה אחת בשרשרת הנדרשת לצורך הוכחת עבירת השוחד. החוליה החסרה מתבטאת בכך שלא נמצאו ראיות שיש בהן להוכיח כי מקור הכסף שהועבר אל משפחת שרון, באמצעות גלעד שרון, הוא מי שנחשד כמעניק מתת השוחד, הלא הוא מרטין שלאף. קרי - לא ניתן להוכיח, לבטח לא ברמה הנדרשת במשפט פלילי, כי מי שעמד מאחורי העמדת המימון למתן ההלוואה שנתן כביכול סיריל קרן לגלעד בשלב הראשון, ובחלוף שנה גם העברת התשלום בסך כשלושה מיליון דולר לידי גלעד שרון, הוא מרטין שלאף, שלו אמנם אינטרסים בישראל.
20. הערה נוספת שחובה עלינו לחזור ולרשמה כבר עתה, נוגעת למשך הטיפול בתיק זה. כאמור, החקירה בפרשה נפתחה בשנת 2001. חוות הדעת המסכמת של המשטרה הועברה ליועץ המשפטי לממשלה ולפרקליטות בשנת 2010. חומר החקירה הועבר אל הפרקליטות לקראת סוף 2011, וההחלטה הסופית בדבר סגירת התיק נמסרה על ידנו ביום 3.1.13. מדובר בתקופה ארוכה מידי. האחריות להימשכות הטיפול בתיק אינה רובצת לפתחו של גורם אחד זה או אחר. גורמים רבים להימשכות זו, כאשר חלק הארי מהם נובע מסיבות ונסיבות חיצוניות שאינן בשליטת מערכת האכיפה (לרבות ובעיקר קשיים שנבעו משיתוף פעולה דל או פחות מכך של רשויות בחו"ל שנתבקשו לבצע חיקורי דין במדינותיהם, חוסר היכולת להתקדם בחקירה בשל מצבו הבריאותי של אריאל שרון, ולבטח גם בהיתכנות ובסיכוי למצות את בירור פרטי הפרשה בהינתן מחלתו של אריאל שרון).
21. החלטת סגירה זו, מתייחסת אפוא לנושאים שהופרדו בשעתו מפרשת מימון הבחירות המקדימות של שנת 1999, ואלה הן: "פרשת מימון הבחירות 2000-2001", "פרשת סיריל קרן" ו"פרשת קנדה".

פרקליט המדינה

מימון פריימריס 2000 והבחירות לראשות הממשלה בשנת 2001

22. כאמור במבוא, בפרק זה של ההחלטה נבחן רק את החשדות לביצוע עבירות על חוקי מימון הבחירות, הן הבחירות המקדימות (פריימריס) שאמורות היו להתקיים בחודש דצמבר 2000, והן הבחירות הישירות לראשות הממשלה שהתקיימו בחודש פברואר 2001. כמו-כן ייבחנו החשדות שעמדו כנגד אריאל שרון ועמרי שרון בגין עבירות של שוחד ותיווך לשוחד בהקשר לקבלתן של התרומות שבאמצעותן מומנו מסעי הבחירות הללו.
23. בפתח הדברים ולמען בהירות התמונה יצוין, כי המימון העודף שנצבר וששימש במערכות הבחירות הנדונות, לרבות בבחירות המקדימות שהתקיימו ב-1999 בגינן נוהל כאמור הליך פלילי, והכורח להשיבו, הוא שיצר, בהמשך הדרך, את הצורך של אנשי שרון לאתר מקור מימון לביצוע ההשבה. מימון זה הושג, כך על פי החשד, מאת מרטין שלאף, והוא הועבר לידי המשפחה באמצעות סיריל קרן. עניין זה יידון בפרק הבא.
24. במאי 1999 התקיימו בחירות בישראל. אהוד ברק נבחר לכהן כראש הממשלה והוא החליף את בנימין נתניהו. סמוך לאחר מכן, בספטמבר '99, נערכו בחירות מקדימות בתנועת הליכוד, בהן ניצח אריאל שרון. לאחר נצחונו, הודיע שרון כי בטרם תתקיימנה בחירות כלליות נוספות, ייערכו בחירות מקדימות - "פריימריס" - נוספות בליכוד. בתאריך 5.12.00 החליט ראש הממשלה המכהן, אהוד ברק, על הקדמת הבחירות לראשות הממשלה. מועד הבחירות נקבע ליום 6.2.01.
25. ביום 12.12.00, הכריז אריאל שרון על כך שהבחירות המוקדמות בליכוד, עליהן התחייב כאמור, ייערכו בתאריך 19.12.00. בחירות מקדימות אלו בוטלו ערב קיומן, וזאת בשל הסרת מועמדותו של בנימין נתניהו ברגע האחרון.
26. מדצמבר 2000 ועד פברואר 2001 התנהלה מערכת בחירות לראשות הממשלה. כזכור, היו אלו בחירות בשיטת הבחירה הישירה, בהן עמד לבחירה מועמד לתפקיד ראש הממשלה, להבדיל מבחירות סיעתיות.
27. אריאל שרון מינה את בנו עמרי להיות מנהל מערכות הבחירות שלו (המקדימות והכלליות), ובכלל זה לטפל בכל ההיבטים הכספיים הכרוכים בניהול הקמפיין, כפי שעשה גם במערכת הבחירות המקדימות שהתקיימה בשנת 1999. בין פעילותו של עמרי כמנהל מערכת הבחירות המקדימות של שנת 1999, בגינה הורשע כאמור, ובין פעילותו כמנהל מערכות הבחירות דגן, קיימות נקודות השקה וקווי דמיון רבים, אשר עמדו בבסיס החשד לביצוע עבירות על חוקי המימון הרלוונטיים.

פרקליט המדינה

28. חקירת המשטרה העלתה כי מאות אלפי דולרים של תורמים בחו"ל נאספו ושימשו למימון מערכת הבחירות המקדימות של שרון בשנת 2000 ולמימון מטה שרון בבחירות הישירות שלאחריהן, זאת בהסתר ובנוסף למימון הרשמי של הליכוד בבחירות הישירות.
29. במסגרת תפקידו כמנהל הקמפיין, היה עמרי אחראי על מימון צוות היועצים ונותני השירותים למטה הבחירות. לשם כך, השתמש עמרי שרון, בין היתר, בתאגיד אמריקאי שנשא את השם The American Israel Research Friendship Foundation Inc. (להלן **הפאונדיישן**). הפאונדיישן הוקם ב-30.6.98 ע"י איש העסקים המתגורר בארה"ב, אריה גנגר, לבקשת אריאל שרון. מטרתו המוצהרת של הפאונדיישן, בשונה מאלה שלשמן הופעל הלכה למעשה, כפי שהתברר בחקירה כלהלן, היו קידום החינוך וקשרי ישראל-ארה"ב.
30. ואמנם, בשונה ממטרותיו הכתובות של הפאונדיישן והאופן בו הוצג לתורמים, (כאילו מדובר בארגון צדקה למטרת חיזוק קשרי ישראל-ארה"ב), וכפי שהודה עמרי שרון באורח מפורש, הפאונדיישן הוקם למטרה בלעדית של מימון הפריימריס של שרון. התרומות שנאספו על ידי הפאונדיישן שימשו למימון צוות היועצים שהקיף את שרון וסייע לו במסעי הבחירות. כך למשל העביר הפאונדיישן מעל \$170,000 עבור יועצים פוליטיים, הוא מימן יעוץ מדיני בסך \$33,000 ונשא בתשלום עבור שירותי סקרים בסך \$190,000. בנוסף נשא הפאונדיישן בכיסוי הוצאותיהם של אריאל ועמרי שרון בביקוריהם בארה"ב, לאורך כל שנת 2000, לרבות תשלום בגין טיסות, מלונות, טלפונים, שירותי לימוזינה ואפילו תשלום טיפים.
31. בנוסף לאמור לעיל, שימשו במימון הבחירות תאגידים נוספים: The College For National Studies and International Relationships, וה- National Studies Inc. וגם חברת אנקס הישראלית (להלן: **"אנקס"**). אנקס, ששימשה צינור סמוי להעברת הכספים למטה הבחירות בבחירות המקדימות בשנת 1999, פעלה באותו אופן גם בבחירות 2001, אך עשתה כן בסכומים קטנים יותר בהשוואה לפריימריס של שנת '99.
32. וכאן, על רקע פרשות נוספות שהעסיקו את מערכת האכיפה לאחרונה, לא יהיה זה מיותר להבהיר: בפרשה זו אין אנו עוסקים בקבלת תרומות שלכאורה **"התנדפו"** בלא תיעוד בדבר השימושים בהם. עוסקים אנו אמנם בקליטתם של כספים עודפים על המותר למימון מערכות בחירות, אך ע"פ הראיות שנאספו הם שימשו אכן בפועל למימון מערכות בחירות ספציפיות. הכספים תועדו, וההוצאות הוכחו הלכה למעשה, הגם שגלשו כאמור מעבר למותר.

פרקליט המדינה

חשד לעבירות על חוק המפלגות וחוק מימון מפלגות

33. הדינים שהיו אמורים להסדיר את הניהול הכספי של המועמדים והסיעות בתקופת הבחירות המקדימות (עד 19.12.00) ובתקופת הבחירות הכלליות (בין 19.12.00 ועד 6.2.01), הם חוק המפלגות התשנ"ב – 1992 (להלן – **חוק המפלגות**) וחוק מימון מפלגות התשל"ג – 1973 (להלן – **חוק המימון**). מערכות דינים מיוחדות אלו, נועדו להוסיף על הוראות הדין הכללי, לרבות דיני העונשין הכלליים.
34. חוק המפלגות, מסדיר בפרק ב' את נושא הבחירות המקדימות, ובין היתר קובע כללים בנושא תרומות וחובות הדיווח עליהן.
35. **חוק המפלגות, על שלל העבירות הקבועות בו, לא חל על הבחירות המקדימות שהיו אמורות להיערך בשנת 2000.**
36. הסיבה לכך, מצויה בנוסח החוק, כפי שהיה קיים בתקופה הרלבנטית, אשר על פי לשונו, המגבלות הקבועות בו יחולו רק **בתום שבועיים מעת ההחלטה על הבחירות**. במקרה זה, בין ההחלטה וההכרזה על קיומן של הבחירות המקדימות לבין המועד בו היו הן אמורות להתקיים בפועל, חלף שבוע אחד בלבד.
37. זאת ועוד, גם התנאים שבהגדרת "בחירות מוקדמות" המצויה בחוק המפלגות, לא מתקיימים, שכן על פי סעיף 28א' דובר רק בבחירות בהן זכאים להשתתף כלל חברי המפלגה. הבחירות המוקדמות בשנת 2000 לא נפתחו לכלל חברי הליכוד, אלא לחברי המרכז בלבד, זאת נוכח לוח הזמנים הקצר בן השבוע שעמד לרשות המפלגה לעריכתן.
38. בסופו של דבר, מאחר ולא נערכו בחירות מקדימות, ממילא לא הוגשו דוחות ולא התמלאו אף לא אחת מיתר הדרישות הקבועות בחוק.
39. אשר לנושא המימון בתקופת הבחירות הכלליות, הרי שזה מוסדר באמצעות חוק המימון.
40. בחודש מאי 2000 תוקן החוק באופן שהחיל את הוראותיו, ובכללם את האיסורים הקבועים בו, אף על בחירה ישירה לראש ממשלה, להבדיל מבחירת סיעות. הסעיף המתוקן פורסם ברשומות ונכנס לתוקף בחודש יוני 2000.
41. אף בעניין זה, לפי לשונו של חוק המימון, לא ניתן להחיל את ההסדרים הללו על התקופה שבין יוני 2000 ועד הבחירות בפברואר 2001.
42. תחולתו של החוק בהקשר להוצאות בחירות היא על "הוצאות מיוחדות של סיעה או של רשימת מועמדים שהוצאו בתקופת הבחירות או למען הבחירות במערכת הבחירות לכנסת".

פרקליט המדינה

43. מאחר ובתקופה שבין יוני 2000 ועד דצמבר 2000 לא הוכרזו בחירות, הרי שהוצאות שהוצאו בתקופה זו, לא היו הוצאות בתקופת בחירות, ואף לא הוצאות למען בחירות. בפועל היו אלה הוצאות למען קידום מעמדו של שרון ושיפור תדמיתו, לקראת בחירות מקדימות בתוך סיעת הליכוד.
44. אשר לתקופה שבין דצמבר 2000 ועד ינואר 2001, הרי שבשל סמיכות הזמנים בין מערכות הבחירות (הפנימית והכללית) והתקופה הקצרה בה מדובר, ממילא לא ניתן לבדוד באורח בהיר דיו הוצאות שהוצאו לטובת הליכוד מהוצאות לטובת המועמד שרון, ועל כן לא ניתן לזהות תשתית ראייתית להפרת החוקים האמורים.
45. יוצא אפוא כי את החשד לביצוען של עבירות לפי חוקי הבחירות הללו, יש בנסיבות העניין לסגור מחוסר אשמה.

חשד לעבירות על חוק העונשין

46. אין חולק שקבלת תרומות על ידי חברי כנסת או מועמדים לכהן בה, טומנת בחובה חשש להשחתה ולשחוד. חוק המימון וחוק המפלגות נועדו להוסיף על האיסורים הקבועים בדין העונשין הכללי ולא לגרוע מהם. בהתקיים התנאים הקבועים בחוק העונשין, תתכן ביצועה של עבירת שחוד, אף אם אין במעשים משום עבירה על חוק המפלגות ואף אם מדובר בסכומים הנמוכים מאלה הנזכרים בחוק המפלגות (או על פיו), ואפילו מדובר בסכומים שדווחו כדין.

אריאל שרון

47. אריאל שרון היה הנהנה הראשי מהעברת כספי התרומות אל מטה הבחירות, ובוודאי מן השימושים שנעשו בכספים. בהודעתו של אריאל שרון מיום 22.4.02, כמו גם בכל אחת מההודעות שמסר במהלך חקירותיו, לרבות זו שבפני מבקר המדינה, טען מר שרון לניתוק מוחלט בינו לבין כל עיסוק פיננסי שנלווה להתמודדותו בשדה הפוליטי. לדבריו, הוא הפקיד את ניהול מכלול ענייניו הכספיים בידי שני בניו, ובעניין ניהולן הכספי של הבחירות בפרט הופקד הטיפול בידי בנו עמרי. שרון עמד על כך, שלו עצמו לא הייתה כל נגיעה או ידיעה ולו גם על קצה קציה של ידיעה בדבר ההתרחשויות הכלכליות. לדבריו אפוא, הוא לא שאל, לא עודכן וממילא לא עסק בשום עניין כספי - לא בגיוס הכספים ולא בדרך הוצאתם במהלך מימון מערכות הבחירות בהן התמודד.
48. מן העבר השני, כמו שני חלקים תואמים של פאזל, בחקירותיו במשטרה, לקח על עצמו עמרי שרון את מלוא האחריות בכל הנוגע לטיפול במימון מערכות הבחירות בין השנים 1999 ל-2001. בגרסות שמסר עמרי הוא ביקש לנקות את אביו ממעורבות או מידיעה מכל

פרקליט המדינה

סוג שהוא לגבי אופן הניהול על ידו. בתוך כך, לדברי עמרי, אביו לא ידע על קיומו של גרעון בקופת הפריימריס, לא ידע דבר על עלויות, לא הייתה לו נגיעה לתשלומים ולהוצאות, והוא לא ידע מהו תזרים המזומנים או מי הם אלה שתורמים ומממנים את ההוצאות במהלך הקמפיינים.

49. עיקרי הדיון וההכרעה ביחס לטענות בדבר בידולו המוחלט של אריאל שרון ממעורבות בהיבטים המימוניים של מערכות הבחירות האמורות, נדונו בהרחבה והוכרעו כבר בהחלטת היועץ המשפטי לממשלה, מר מני מזוז, שעסקה בפריימריס שהתקיימו בשנת 99 (בגנים הועמד עמרי שרון לדין, כאמור). בנסיבות אלה, כשלעצם ההכרעה שנתקבלה כבר ע"י ראש התביעה הכללית בעבר מצטרפת גם הנסיבה בדבר מצבו הרפואי של מר אריאל שרון, אין מקום לבחינה נוספת של ההיבט הראייתי העוסק בסוגיה זו, וממילא עלינו לסגור את התיק בעניינו בשל היעדרו של בסיס ראייתי לחשד נגדו, גם לפי חוק העונשין, כדלעיל.

עמרי שרון

50. כאמור, מי שטיפל בפועל במערך הכספים של מערכת הבחירות של אריאל שרון היה עמרי שרון. קבלתם של מאות אלפי דולרים באמצעות ארגוני צדקה מחו"ל ו-\$100,000 באמצעות איש העסקים רון לאודר, העלו חשד כי סכומים אלו, ניתנו כשוחד לאריאל שרון בתיווכו של עמרי שרון.

51. עמרי שרון כאמור, הודה מפורשות שנטל על עצמו את הטיפול בכל נושא מימון הבחירות. כמו כן, הודה שהפאונדיישן, שהוזכר לעיל, הוקם למטרה בלעדית של מימון הפריימריס של שרון.

52. מלבד הודייתו העקרונית של עמרי, קיימים גם תימוכין לה במסמכים שנתפסו, ואף הם מאשרים את מעורבותו של עמרי בהעברת הכסף מהפאונדיישן לידי נותני שירותים במטה הבחירות. בין היתר נתפסה תקשורת דוא"ל, בה הוראותיו של עמרי לרו"ח של הפאונדיישן לשלם עבור שירותי סקרים ויעוץ פוליטי.

53. חלק מנותני השירותים למסע הבחירות, אישרו את הקשר הכספי עם עמרי. אחרים, ניסו להרחיק את עמרי מקשר כשלהו לביצוע התשלומים, חלקם בטענות בלתי משכנעות על פניהן.

54. בעלי התפקידים בפאונדיישן, ניסו בחקירותיהם להרחיק עצמם מידיעה על פעילותו האמיתית של הארגון כמכשיר להזרמת כסף למטה הבחירות של שרון. בעלי התפקידים שנחקרו, הכחישו כל קשר למטה הבחירות של שרון ולהעברת כסף לשם קידום יעדיו.

פרקליט המדינה

55. בתקופת הבחירות האמורה, לא היה עמרי שרון איש ציבור, כמובנו בחוק העונשין. עמרי שרון, סייע לאביו בפעילות פוליטית מאז שנת 1998, אך נבחר לרשימת הליכוד לכנסת רק מאוחר יותר, ב- 8.12.02, ורק ב- 28.1.03 נבחר כחבר כנסת. בנסיבות אלו, מתן כסף לעמרי שרון, יכול לבוא בגדרה של עבירת שוחד אם נעשה הדבר בידיעתו של אריאל שרון, באופן המקיים בין השניים שותפות פלילית או בגדרו של תיווך לשוחד אם הוכח שהכסף הועבר לו על מנת שיתן אותו כשוחד לאביו.
56. ודוק, הגם שקשה לקבל, כך על פני הדברים, את הטענה כי אריאל שרון לא היה מודע להתנהלות הכספית של גיוס התרומות בסביבתו, הרי שהחקירה לא מוצתה בהקשר זה. בנוסף, כשמדובר בגיוס התרומות לקראת הבחירות (להבדיל מקבלת הכספים לכיסוי הגירעון שנוצר בהמשך הדרך – בפרשת "סיריל קרן", כפי שיתואר להלן), לא נאספו ראיות אינדיקטיביות דיין להוכחת העובדה כי הכספים שהגיעו מאת התורמים נועדו ליתן מתת בעד פעולה הקשורה לתפקידו הצפוי של אריאל שרון (להבדיל מתמיכה על רקע פוליטי גרידא), ובתוך כך כי עומרי שרון (לצד אריאל שרון) היה גם מודע למניעים שכאלה מצידם של התורמים.
57. יש לזכור כי אותה עת חלו הוראות חוק העונשין, בנוסחו טרם התיקון שקבע מגבלות על מי שהוא "בעל השפעה ניכרת" על בחירתו של מועמד לתפקידים ציבוריים (סעיף 295(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977).
58. עמרי שרון נחקר בחשד כי תיווך בשוחד. הוכחת עבירת תיווך לשוחד, מחייבת קיומה של מודעות המתווך לכוונתו של נותן השוחד לתת מתת לעובד הציבור בעד פעולה הקשורה בתפקידו (ר' רע"פ 1304/00 קופצ'יק נ. מ"י וגם דנ"פ 6162/99 בן עטר נ. מ"י, תק-על 2000 (1), 146).
59. נותני הכסף בענייננו הם הפאונדיישן, מר אריה גנגר (מקים הפאונדיישן ומי שסיפק לארגון זה שירותי משרד ללא תשלום) ומר יורם אורן (מי שעמד מאחורי גיוס התרומות בארה"ב). במהלך החקירה נחקר עמרי אמנם בחשד לתיווך לשוחד, אלא שמנגד - נותני הכספים גנגר ואורן לא הוחשדו בעבירה של מתן שוחד. בנסיבות אלה, ממילא החלטה העוסקת רק בחשד נגד עמרי, מעוררת קושי רב, שכן לא "נותן השוחד" ולא "מקבל השוחד" מעורבים עוד כנושאים באחריות פלילית בהליך אפשרי בפרשה.
60. לכך יש להוסיף, שאפילו היו כל אלה מעוניינים בהשגת תועלת כלשהי מאריאל שרון, וכי לשם כך העבירו למימון קמפיין הבחירות שלו את התשלומים הללו, קיים קושי לא מבוטל לבסס את ההנחה לפיה גם עמרי שרון היה מודע לכך שהמתת שנמסר באמצעותו נועד להשגת תועלת שכזו מאביו.

פרקליט המדינה

61. מכול מקום, נזכיר כי לדברי עמרי, הנתמכים בראיות נוספות, הוא ניסה אמנם לבודד את אביו מכול עיסוק בהיבטים פיננסיים אלה "כדי שיעסוק בנושאים החשובים", וכשאין איש שיאמר אחרת – קשה עוד יותר מלאכת הסקת המסקנות לחובתו, ברמה שמעבר לספק סביר, כשאת אלה לא נותר לסמוך אלא על הגיון, שכל ישר וניסיון חיים.

62. מכול מקום, בבוחנו באורח נקודתי את תודעתו של עמרי שרון באשר למניעים של נותני הכספים, התמקדנו כאמור בשניים מרכזיים – אריה גנגר ורון לאודר. כאמור ציינו כבר, כי נותני הכספים לא הוחשדו במתן שוחד, ובחינתנו מתמקדת אפוא בשאלה האם עמרי שרון סבר כי הם נותנים את הכספים והשירותים מתוך ציפייה לקבל תמורה עבורם מאת אביו, כמפורט להלן;

א. קבלת סיוע מאריה גנגר

63. גנגר, איש עסקים המתגורר בארצות הברית, הוא שהניח את היסודות להקמת הפאונדיישן, ואין ספק באשר לפועלו הרב בהקמתו.

64. גנגר הוא שיצר את הקשר בין רוה"ח של הפאונדיישן לבין עמרי שרון, בניו יורק, לקראת סוף 1999 או ראשית שנת 2000. בעקבות מפגשים אלו קיבל רוה"ח של הפאונדיישן הוראות ישירות מעמרי שרון.

65. אשר לחלקו של גנגר בפעילות הפאונדיישן, אישר גנגר בהודעתו, כי היה מעורב בהסדרת הנושא הכספי בעניין שכירת שירותיו של ארתור פינקלשטיין. מחומר החקירה עולה בבירור כי משרדו של גנגר הוא שריכוז את פעילות הפאונדיישן. למשרדו הגיעו כספי התרומות, מכתבי תודה נשלחו משם, רואה החשבון של הפאונדיישן היה רוה"ח של גנגר ודיווחים למשרד רוה"ח נעשו אף הם ממשרדו של גנגר. אין ספק גם כי מכתבי דרישה לתשלום של נותני שירותים במסע הבחירות של שרון נשלחו למשרדו של גנגר ובאמצעותו הועברו כספי הפאונדיישן, בין אם על פי בקשתו של עמרי ובין אם באופן ישיר, לספקים.

66. מר גנגר נחקר בנושא מימון מערכת הבחירות ובחשד לעבירה על חוקי המימון והמפלגות (לא בחשד לביצוע עבירת שוחד, כאמור), אך מרגע שהפכה חקירתו לחקירה באזהרה, שמר על זכות השתיקה.

67. הקמת גוף ששמו ופועלו המוצהר שונים מפעילותו האמיתית - כזו המתבטאת כל כולה בהעברת כספים לשימוש מטה בחירות - מעוררת חשש כי למקים הגוף יש עניין להסתיר את העברת הכסף ואת קבלתו על ידי המתמודד. לכך מצטרפת העובדה שאותה עת, תבקו עסקיו של גנגר גם את ישראל, ולפיכך עלה חשש שמא גנגר העביר את כספי התרומות וסייע למטה הבחירות, מתוך ציפייה לתמורה עתידית שתבטא בכך שביום מן הימים ינקוט אריאל שרון פעולה הקשורה במילוי תפקידו לטובתו של גנגר. עם זאת, חקירת

פרקליט המדינה

- המשטרה לא ביססה את החשד האמור באשר למניעיו של גנגר בהעניקו שירותי משרד ביד רחבה למטה הבחירות של שרון, ואף לא לשותפותו הפעילה בהקמת הפאונדיישן, ולכך נזכיר כי בחקירת המשטרה גנגר אף לא נחקר בחשד לביצוע עבירת מתן השוחד.
68. בבחינת הניתוח המשפטי של עבירת השוחד, יש לזכור כי ההלכה הפסוקה הרחיבה מאד את קשת הנסיבות בהן נעברת העבירה, באופן שיילכדו בה מגוון פעילויות משחיתות:
- בהתייחס לתיבה "פעולה הקשורה בתפקידו", הקבועה בסעיף, אומצה בפסיקה פרשנות מרחיבה, מעבר לפרשנות המתמקדת אך בסמכות הפורמאלית המוגדרת של עובד הציבור, כך שאין צורך להצביע על פעולה הכרוכה באופן ישיר במילוי התפקיד הרשמי של עובד הציבור. די בכך שהעבירה התאפשרה בשל כך שעובד הציבור המסוים מחזיק במשרה האמורה ומנצל את הסמכות או את הקשרים או את ההשפעה שבידו, ואלו יונקים כוחם מהמשרה וממידת השררה שהופקדה בידו. ר' ע"פ 534/78 קוביליו נ. מ"י פ"ד לד(2), 281.
69. מאידך, למרות שמגוון הפעולות שנותני השוחד יכולים לצפות להן רחב מאד, עדיין יש להצביע על התמורה האפשרית לה ציפה נותן השוחד. על התביעה להוכיח כי המתת ניתן בעד פעולה הקשורה לתפקידו של עובד הציבור. רכיב זה בעבירה מקנה לאותה "נתינה" את פלילותה.
70. כאמור, בחקירת המשטרה, לא נמצאו ראיות להוכחת החשד כי הפעילות של גנגר לטובת שרון הייתה בעד פעולה הקשורה לתפקידו של שרון. בתוך כך, לא נמצאו ראיות לציפייה מצידו של גנגר לסיוע או להטבה שקיווה לקבל מן המועמד לראשות הממשלה אריאל שרון, ולמעשה ממילא לא נמצאו אף הקשרים מחשידים בהם התקבלה עזרה או תמורה בפועל.
71. חשוב לזכור בהקשר זה, כי בין גנגר לשרון הייתה קיימת חברות אישית ארוכת שנים, שנלוותה לה אף עשייה אידאולוגית משותפת.
72. העובדה שהמתת ניתן בתקופת בחירות, מוסיפה קשיים על זיהוי מתן הכסף ושווה הכסף, כשלעצמם, כשוחד מיניה וביה, למרות הסכומים הגבוהים בהם מדובר.
73. על כל אלה נזכיר עוד, כי מקום מגוריו של גנגר בארה"ב, וחוסר שיתוף הפעולה מצידו, תרמו להכבדה על החוקרים במיצוי החקירה, הן בפרשה זו והן בזו העוסקת בהשקעות הנדל"ן בין גנגר לגלעד שרון, כמפורט בהמשך.
74. נוכח כל האמור, לא נמצא יסוד ראייתי לכך שעמרי שרון ידע או חשד, כי גנגר נתן את שנתן מתוך ציפייה לקבל תמורה כלשהי מאת אריאל שרון.

פרקליט המדינה

ב. קבלת \$100,000 מרון לאודר

75. מחודש יוני 2000 ועד לבחירות בפברואר 2001, קיבל קמפיין אריאל שרון שירותי יעוץ אסטרטגי מחברת ארתור פינקלשטיין. המימון לאותם שירותים נעשה בחלקו ע"י הליכוד (לאחר ההכרזה על הבחירות), חלקו על ידי הפאונדיישן (\$74,000), ואחריתו בצ'ק על סך \$100,000 מרון לאודר. מדובר בצ'ק החתום בחתימתו האישית של רון לאודר.
76. רון לאודר הוא איש עסקים אמיד ביותר. הוא כיהן כשגריר ארה"ב באוסטרליה, היה מעורב בפעילות פילנתרופית יהודית, ובתקופה מסוימת כיהן כנשיא הקונגרס היהודי. בין יתר עסקיו, נמנו לאורך השנים גם עסקים מגוונים בישראל.
77. עניינו של רון לאודר שונה מעניינם של יתר נותני התרומות, שכן הצ'ק האמור ניתן ישירות למימון מערכת הבחירות, וככזה, לפחות מנקודת ראותו, אינו יכול ליהנות אפילו ממראית עין של תרומה לארגון צדקה. קירבה זו, בין איש עסקים עשיר ורב פעלים לבין מועמד לראשות ממשלה, מעוררת חשד מוגבר למתת מושחת.
78. החשד למעורבותם הישירה של מי מבני משפחת שרון בקבלת התשלום מרון לאודר, נתמך לכאורה ברישומי יומנו של אריאל שרון, המעידים על קיומן של פגישות בין השניים, במקביל לקבלת השירותים מארתור פינקלשטיין וחודשים אחדים לפני שלאודר חתם על צ'ק בסך \$100,000.
79. אין לדעת במה עסקו הפגישות בין לאודר לבין שרון. רון לאודר עצמו נחקר ואישר שהוא מכיר את אריאל שרון ואף נפגש איתו הן בתקופה שהיה שר התשתיות (כלומר עד 1999) והן בתקופה שכיהן כראש הממשלה. רון לאודר הכחיש בכל תוקף עזרה במימון פוליטי ישיר או עקיף. על-פי הראיות שנאספו, הצעת המחיר של פינקלשטיין נשלחה אל אריה גנגר והוא זה שהפנה את חברת פינקלשטיין ללאודר ודאג להסדרת התשלום, באמצעות לאודר.
80. אריאל שרון ועמרי שרון הכחישו מודעות לקבלת \$100,000 מרון לאודר וממילא הכחישו שימוש בסכום זה לטובת מימון העשייה ע"י מטה הבחירות.
81. בנוסף, לאודר הכחיש שיחות עם גנגר בנושא מימון הבחירות של שרון, ובנוגע לצ'ק האמור טען שאינו זוכר אותו. משהוצג הצ'ק בפניו, אמר שיתכן ומדובר בתשלום עבור שירותים שניתנו לחברה שלו ע"י חברת ארתור פינקלשטיין, כשאין חולק על כך שבין השנים 1990 ועד 1998 אמנם העניקה חברת ארתור פינקלשטיין שירותי יעוץ על בסיס שוטף גם לרון לאודר.

פרקליט המדינה

82. במסגרת החקירה, התקבל מכתב מעוה"ד של לאודר בו צוין כי אין בידם כל תיעוד בנוגע למהות השירותים שניתנו לחברה של רון לאודר ע"י ארתור פינקלשטיין, למעט הצ'קים ולוחות תשלומים. יצוין כי בבחינת רישום התשלום בכרטיס של לאודר, יש הבדל בין אופן רישומי התשלומים ששולמו לפינקלשטיין בין 90 ל-98, לגביהם קיים רישום מפורט של סכומים, חודשים וטיב העבודה שסופקה לקבוצת לאודר, לבין הרישום החסר לגבי התשלום בשנת 2000 שהועבר לשימוש שרון, שם מופיע אך הסכום ללא כל פירוט.
83. רון פינקלשטיין, אחיו של ארתור פינקלשטיין, שהיה מופקד על תחום המנהלות בחברתם המשותפת, הוא שקיבל את הצ'ק בשם חברת ארתור פינקלשטיין. רון פינקלשטיין לא קשר את רון לאודר באופן אישי למתן השיק. לדבריו הצ'ק נמסר לידי ע"י גנר, והפניה לקבלת הצ'ק נעשתה בשיחה עם איש הכספים של לאודר, ולא עם לאודר עצמו. לדבריו בשיחה זו לא דובר על ייעודו של התשלום.
84. איש הכספים מצידו של לאודר, הכחיש אף הוא ידיעה על מהות התשלום.
85. היקף עסקיו של לאודר, קיומם של קשרי עבודה קודמים (ואולי אף מקבילים) בינו לבין חברת ארתור פינקלשטיין, בצירוף העובדה שההתכתבות לא נעשתה עם לאודר עצמו, והעדר אינטרס קונקרטי שנראה כי הגשמתו הייתה תלויה בפעולה מצידו של ראש הממשלה, מקשים על ביסוס החשד למתן שוחד. באשר לעמרי, בהתחשב בכך שהנותן והמקבל אינם מעורבים עוד כדמויות רלוונטיות לעניין העבירה, כאמור, ממילא אין לזהות בחומר הראיות הקיים די, ברמת הוודאות הנדרשת בפלילים, להוכחת עבירה של תיווך לשוחד על ידי עמרי.
86. אכן, בנסיבות העניין, דומה כי למרות כל הכחשותיהם של כל המעורבים, לא הוסר החשד לפיו לאודר כן מימן באמצעות השיק האמור על סך \$100,000 את שירותיו של ארתור פינקלשטיין, כשהכול, ובראש ובראשונה עמרי שרון, היו מודעים לכך היטב. חתימת לאודר על השיק מאשרת את ידיעתו ומודעותו, וקליטת הסכום המשמעותי האמור ע"י מטה הבחירות של אריאל שרון, המנוהל לעניין זה ע"י בנו עמרי, מחזקת את החשד כי מעורבותם ומודעותם בכל הנוגע למתן ולקבלת הסכום הייתה, לכאורה, מלאה. לעניין זה, קשה לקבל, כי בנסיבות הללו, המימון הוסדר שלא בידיעתו, ולמעשה - "מאחורי גבו" של לאודר, שעה שהוא (ולא אחר מטעמו) התבקש גם לחתום על ההמחאה בחתימתו האישית, וקשה לא פחות להניח כי מי שהיה מופקד על גיוס התרומות לא ידע למי יש "להכיר תודה" על המימון האמור.
87. עם זאת, כשעוסקים אנו בחשד כלפי עמרי שרון, הנבחן באמצעות הראיות שנאספו לעניין טיבה של מערכת היחסים המורכבת בין לאודר לבין "עובד הציבור" אריאל שרון, כשמביאים אנו בחשבון כי איש מבין השניים לא יהיה מושא להליך משפטי פלילי,

פרקליט המדינה

וכשמלכתחילה לא הניבה תקירת המשטרה בעניין זה ראיות המספיקות ברמה הנדרשת בפלילים להוכחת עבירת שוחד, אין מנוס מלסגור את התיק כנגד עמרי בהיעדר ראיות מספיקות.

סוף דבר לעניין פרשת מימון פריימריס 2000 והבחירות הישירות בשנת 2001

88. לצורך ניהול מערכת הבחירות המקדימות והכלליות, עשה מטהו של אריאל שרון שימוש בסכומי כסף משמעותיים שהתקבלו מארגוני צדקה בארה"ב שלא למטרה לשמה נתרמו.
89. ברור כי תכליתם של חוקי המימון והמפלגות הינה להטיל מגבלות על איסוף תרומות, בין לקראת בחירות ובין שלא בקשר לקיומן, ולרסן את איסוף הכסף מגורמים בעלי עניין באמצעות הצבתן של תקרות לסכומים המתקבלים וקביעת מנגנוני פיקוח ודיווח על כל אלה. השאיפה לטוהר הבחירות, מכוונת להגביל בעלי עניין במתן כספים לאנשי ציבור, בין היתר כדי ליתן הזדמנות שווה, ככל שניתן, למועמדים.
90. הדעת אינה נוחה משימוש בכספי ארגוני צדקה בחו"ל למימון בחירות בישראל, וכמו כן לא ניתן שלא לתהות על הקלות שבה, באמצעות פעולות רישום שונות, ניתן היה לעקוף את מגבלות המימון והדיווח.
91. אכן, "בשורה התחתונה", נהנו, לכאורה, אריאל שרון וצוות הבחירות שלו, ממאות אלפי דולרים, שהתקבלו ושימשו הלכה למעשה למימון מערכות הבחירות בדרך הסמויה מן העין הציבורית. גופי הצדקה שהוקמו בחו"ל, לא חשפו, ואף הסבו, את מטרת הקמתם ותחומי עשייתם האמיתית שהייתה מכוונת אך לעזרה למטה שרון. העובדה כי האנשים המעורבים באותם גופים, ניסו אף הם להרחיק עצמם מקשר למטה שרון, אף היא מעוררת חשד לכאורה כי הבינו שמדובר בפעילות אסורה.
92. תחושת אי נוחות מוגברת מלווה את העברת הסכום של \$100,000 ישירות מרון לאודר לשימוש מערכת הבחירות של אריאל שרון. עצם העברת סכום גדול מאיש עסקים, לו אינטרסים בישראל, לטובת מועמד לראשות ממשלה, בניגוד להוראות חוקי הבחירות, הגם שלא הוכחה מטרת הנתינה והמודעות לה על ידי המועמד, עוררה תהיה והעצימה את החשד.
93. עם זאת, במסגרת החלטה זאת, החשד בדבר מעורבות בביצוע עבירת שוחד בפרשה זו מוקד בחלקו של עמרי שרון – לא באחרים, כאמור. לעניין זה, בזכרנו כי מדובר בנורמה פלילית שאת הפרתה יש למדוד על פי הנטל הראייתי המוגבר המוטל על התביעה, וכשכל ספק פועל לטובת החשוד, הרי לא די להוכיח שניתנו כספים לטובת עובד ציבור על ידי מי שהיו לו אינטרסים בישראל, ואפילו ציפה לקבל תמורה בעד תרומתו. בתוך כך, ביחס

פרקליט המדינה

לעמרי שרון, עלינו להצביע על מודעותו של החשוד עמרי שרון לכל אלה, לרבות באשר למתן הכספים בעד פעולה מצופה מצידו של אריאל שרון. בענייננו, מכל מקום, לא נמצא בסיס ראייתי לחשד זה באופן שיצביע באורח חד משמעי כי הכספים הועברו למטרות שוחד, ולמצער לא נמצא בסיס ראייתי למודעותו של עמרי שרון למתן הכספים בעד פעולה הקשורה בתפקידו של אביו (ר' ע"פ 521/87 מ"י נ' עינב פ"ד מה(1), 418).

94. בנסיבות אלו החלטתי לגנוז את התיק מן הטעמים כדלקמן:

בכל הנוגע לחשדות על פי חוקי הבחירות, בשל ספק בתחולת סעיפי העבירה באותה עת – התיק ייסגר בעילה של חוסר אשמה לגבי כל המעורבים.
ביחס למעורבות בעבירת השוחד על נגזרותיה, בענייננו של עמרי שרון – התיק ייסגר בשל חוסר ראיות מספיקות.

פרקליט המדינה

פרשת סיריל קרן ומרטין שלאף – הפרשה המרכזית בתיק

95. בתאריך 10.10.01 הורה כאמור היועץ המשפטי לממשלה, על פתיחה בחקירה בעקבות ממצאי דו"ח מבקר המדינה, בהתייחסו בעיקר למימון פריימריס 1999.
96. כעבור שבועיים, בתאריך 24.10.01, הודיע ב"כ של אריאל שרון, כי שרון יחזיר דמי תרומות שהתקבלו ביתר ובניגוד להוראות החוק, בסך 4.7 מיליון ש"ח.
97. חקירת המשטרה עסקה בחשד כי משלא נמצא לשרון סכום כסף זמין, בסדר גודל כזה, הוא קיבל מיליוני שקלים, אפשר על פי החשד כשוחד, מבעלי אינטרסים בישראל שנחלצו לעזרתו. על פי החשד השוחד ניתן בשני מהלכים: בשלב הראשון - קבלת הלוואה בסך של כ 1.5 מיליון דולר שניתנה על מנת שתשמש כבטוחה להלוואה שלקח גלעד שרון מבנק לאומי לצורך החזר דמי התרומות העודפים; ובשלב השני, כעבור כשנה לערך – קבלת סכום בסך 3 מיליון דולר, לצורך החזר ההלוואה האמורה ולשימושים נוספים, כמפורט להלן.
98. חקירת המשטרה העלתה כי מי שהעמיד את הסך 1.5 מיליון דולר לשימוש מידי של משפחת שרון היה אדם בשם סיריל קרן, תושב דרום אפריקה וחבר אישי של אריאל שרון, אלא שזאת לא באמצעות שימוש בהון אישי או במימון שגייס ממקורותיו הוא, אלא באמצעות העברה כספית שהוזרמה על ידי אחרים, דרכו, אל משפחת שרון, כמפורט להלן:
- א. בתאריך 14.1.02 העבירה חברה בשם Galonia Establishment (להלן – גלוניה) לסיריל קרן סך 1.5 מיליון דולר.
- ב. שלושה ימים לאחר מכן, העביר סיריל קרן לחשבוננו של גלעד שרון סך \$1,490,000. סכום זה הועבר כהלוואה מסיריל קרן לגלעד שרון, בתנאים ובדרך אותה הם תיעדו בהתכתבות ביניהם.
- ג. בתאריך 31.1.02, הועבר סך של 1,443,750 ש"ח לחשבון ע"ש אריאל שרון. באותו יום הועבר גם סך של 1,366,016 ש"ח, לחשבון 'שרון אריאל בחירות מקדימות' לכיסוי הגרעון שנוצר בחשבון הבחירות המקדימות משנת 2000.
99. כאשר התבקש אריאל שרון להסביר את מקורות המימון, באמצעותם החזיר את כספי התרומות שהתקבלו שלא כדין בסך 4.7 מיליון ש"ח, השיב כי 4.2 מיליון ש"ח מתוכם קיבל מבנו גלעד באמצעות הלוואה מובטחת במשכנתא שנטלה חוות השקמים מבנק לאומי. 500,000 ₪ נוספים שולמו לדברי שרון ממקורות פרטיים, אותם לא פירט.

פרקליט המדינה

100. מעבר לאמרה זו, שב שרון ועמד על כך שלא טיפל בעניינים הכספיים, וכי העביר את מלוא סמכויות הטיפול לבניו, ובהקשר זה - לבנו גלעד.
101. חקירת המשטרה מצאה, שלמרות שתחילה אכן ביקש שרון לשעבד לטובת הבנק את חוות השקמים כבטוחה להלוואה בסך 4.2 מיליון ₪ שניטלה לצורך החזר המימון העודף, הרי שבניגוד לדברי שרון, נושא השעבוד לא עלה יפה, ותחתיו נמסרה לבנק בטוחה בדמות אותו סכום במזומן שנמצא בחשבונו של גלעד, שמקורו בהלוואה שהתקבלה מסיריל קרן, כאמור.
102. החשד הראשוני שהתעורר, נוכח זמינות הכסף, הסכומים והתאריכים, היה כי מדובר במתת מאת סיריל קרן לאריאל שרון, שנועד לסייע לו בהשבת סכומי התרומות האסורות ובכיסוי הגרעון שנוצר בחשבונות הבחירות בעקבות החזרתן, על פי התחייבותו לפעול כאמור בעקבות ממצאי דו"ח מבקר המדינה.
103. מאוחר יותר, עם התפתחות החקירה, התעורר חשד, לפיו סיריל קרן עצמו שימש אך מסווה וצינור להעברת הכסף, כאשר מקורו האמיתי של המימון בא מאיש העסקים מרטין שלאף. על פי החשד, כספי ההלוואה הראשונית המיידית, ולאחר מכן סכום נוסף (שידובר בו בהמשך) של כ-3 מיליון דולר (כמחציתו ששימש להחזר ההלוואה הנ"ל, וחלקו ששימש לתשלום חיוב במסים והוצאות נוספות), הם כספי שוחד, שהועברו ממרטין שלאף, באמצעות סיריל קרן אל גלעד שרון, וממנו לאביו. כל זאת, כאמור, במסווה מתחלף עם הזמן - תחילה בדרך של הלוואה, ובהמשך במתכונת של "עסקה כלכלית" עם גלעד, כביכול, כמתואר להלן.
104. חקירת המשטרה העלתה מספר גרסאות סותרות במהלך הניסיון ליתן הסברים למקור הכספים, לאחר שכבר בזמן אמת נעשו על פי החשד ניסיונות ליתן לכספים שהגיעו גם לבוש לגיטימי כזה או אחר. נקדים ונאמר כי גרסאות אלו רחוקות מלשכנע או מלספק הסבר סביר חלופי ומניח את הדעת למקור הכספים ולמטרת העברתם לידי גלעד שרון, כשעל כל אלה מנצחת ופורשת כנפיה גם התנהלותו של גלעד שרון בכלל, ושתיקתו בחקירה מחשש להפללה עצמית, בפרט. עם זאת, ולמרות ש"לסיפור תמים" של האירועים לא הגענו, גם לאחר בדיקה נרחבת של הראיות, וחורף החשדות הכבדים שלא הוסרו, הגענו, לא בלב קל, למסקנה כי אין די בראיות המצויות היום בתיק (ובעיקר בנושא הוכחת החשד בדבר היותו של מרטין שלאף הגורם המממן את "המתת") לניהול הליך פלילי נגד החשודים בעבירות השוחד.

פרקליט המדינה

החשד נגד גלעד שרון בהקשר למעורבותו של סיריל קרן

105. לתיאור הדברים שבפרק זה שלהלן, אקדים ואבהיר כי ההחלטה בנושא זה עוסקת אך בניתוח החשד לפיו גלעד שרון תיווך במתן שוחד שנתן סיריל קרן באמצעותו לידי אריאל שרון, על שני החלקים – ההלוואה הראשונית, והתשלום בסך כ 3 מליון \$ מאוחר יותר, כדלעיל וכלהלן. לעניין זה, השאלה היא אם מעורבותו של סיריל קרן בהעברת המימון לכיסוי חובו של אריאל שרון באמצעות גלעד שרון הייתה בבחינת מתת של שוחד. (זאת שעה, שלאפשרות כי אחר – מרטין שלאף - הוא שמימן את הכספים שהיוו את מתת השוחד, נידרש בהמשך בנפרד).
106. מחקירת המשטרה עלה שסיריל קרן הינו ידידו של אריאל שרון מזה כחמישים שנים. לקרן לא היו עסקים או עניין כלכלי ידוע בישראל. בנסיבות אלו, ובהעדר ראיות אחרות לכך, לא קם חשד שסכומי הכסף שהועברו לגלעד שרון, אף אילו היו הם כספיו שלו, נועדו להטות את לבו של אריאל שרון לקידום ענייניו של קרן, או לשם קבלת תמורה צפויה כלשהי משרון במסגרת תפקידו הצפוי.
107. על פי ההלכה הפסוקה, אין בהכרח פסול מן הסוג הממוקד בעבירת השוחד, במתת הנובעת מתוך מערכת יחסים הדוקה בין הנותן למקבל, כגון חברות, שעה שאין למתת האמור קשר להיות המקבל עובד ציבור ולהיות הנותן בעל אינטרס מזוהה הנוגע לדרך מילוי תפקידו של המקבל, ר' ע"פ 6839/01 אלימלך נ. מ"י (זאת, להבדיל ממשמעויות פליליות אחרות שאפשר שתהיינה להענקה שכזו, כגון "מתנה אסורה", אולי אף עבירה של הפרת אמונים ועוד).
108. המבחן הוא מטרת הנתנה, ובתוך כך מודעות לאותו מניע שעמד ביסוד הנתנה (והלקיחה), ואלו נקבעים בין היתר על פי ראייה כוללת של הנסיבות. על התביעה מוטל הנטל להוכיח שהמתת לא היה ניתן לעובד הציבור כאדם פרטי אילו לא היה נושא באותו תפקיד.
109. לאור זידותם הקרובה וארוכת השנים של קרן ואריאל שרון, אין בידי התביעה לעמוד בנטל הראייתי הקבוע בסעיף העבירה להוכיח כי מדובר במתת של שוחד. זאת, אפילו התבטא המתת בסיוע ישיר של סיריל קרן בהעברת הכספים לאריאל שרון באמצעות בנו גלעד, שכן ניתן להתרשם כי התגייסותו של סיריל קרן לא נעשתה מתוך ציפייה כלשהי מצידו בהקשר לתפקידו הציבורי של אריאל שרון, כמפורט בפרטי החשד.
110. אריאל שרון מצידו, הסתפק באמירה שגלעד טיפל בהחזר סך 4.7 מיליון ש. לגרסתו, הוא אישית נמנע מלהיות מעורב, כאמור, בכל דבר בקמפיין בעל נגיעה פיננסית – הן במישור הציבורי והן בזה האישי. לעניין זה, ובנסיבות העניין, בהתחשב במצבו הרפואי של אריאל

פרקליט המדינה

- שרון, אין צורך או טעם לבחון את סבירות הגרסה לפיה אריאל שרון כלל לא היה מודע לקבלת הכספים שהעביר סיריל קרן לבנו גלעד, במסגרת מה שכונה - "הלוואה" (או מה שתואר כתשלום "שהגיע" לגלעד ממנו במסגרת יחסיהם העסקיים, ואשר שימש בפועל "להחזר ההלוואה" ולמימון עניינים נוספים של המשפחה).
111. גלעד שרון, בדברים הקצרים שמסר, בטרם התכנס בשתיקתו, אמר שכל הפעולות שעשה היו פרי יוזמתו, באחריותו, וללא כל מעורבות מצד אביו.
112. בהקשר למערכת היחסים בין סיריל קרן ובין אריאל שרון, בהעדר ראיות לשותפות במובנה הפלילי, בין גלעד שרון לבין אביו, יש גם משמעות לעובדה שגלעד שרון לא היה איש ציבור, כהגדרתו בחוק העונשין. מתן הלוואה לגלעד, בלי להוכיח מודעות מצידו של איש הציבור אריאל שרון לקבלת הכסף במסלול האמור, ובנוסף גם מבלי להוכיח מודעות לכוונת הנותן שהמתת יהיה בעד פעולה הקשורה בתפקידו של אריאל שרון, אינו מגבש את יסודות עבירת התיווך בקבלת השוחד אצל גלעד, ואם אלה הם פני הדברים - גלעד אינו שותף לביצועה כמקבל השוחד או כמתווך בו.
113. עם זאת, גרסת סיריל קרן לפיה לא היה מודע לסיבה ולצורך שהביאו את גלעד שרון לבקש ממנו להעמיד לרשותו הלוואה כה משמעותית אינה יכולה להתקבל כשמקפת את המציאות. אין כל סבירות לכך שסיריל קרן היה מנותק מכל אמצעי התקשורת, ודווקא כשמדובר בחברו הטוב והקרוב, אריאל שרון, הוא לא היה ער לכך שהלה הוא שנקלע לקושי גדול ונדרש באופן מיידי להשיב 4.7 מיליון ש"ח. בהקשר זה הגרסה שנמנע מלשאול את גלעד שאלות ביחס לסיבה בגללה כביכול גלעד הוא שנוקק לפתע לסכום של מליוני שקלים, וכי על סמך בקשה בלתי מנומקת שכזו נכון היה להסדיר עבורו את "ההלוואה" בלא כל חקירה ודרישה - אינה סבירה כל עיקר.
114. זאת ועוד, יש לומר כי הטענה להפרדה מוחלטת בתוך ביתו של שרון בין תחומי העיסוק של בני המשפחה הדרים עימו יחדיו באותה חווה, ובתוך כך קיומה של שתיקה רועמת בכל הנוגע לניהול העניינים הכספיים של אריאל שרון, גם היא, בלשון המעטה - קשה, וספק אם נכון היה לקבלה. אולם לנוכח הנסיבות, האפשרות לקבל תמונה ראייתית מלאה גם בהקשר זה מוגבלת למדי.
115. ועוד קושי בקבלת גרסת ההלוואה שהעניק כביכול סיריל קרן מצוי בעובדה כי המימון לה לא היה ממקורותיו של קרן עצמו, כי אם בהלוואה שנטל הוא עצמו מאחרים, כלהלן. אכן, נטילה שכזו של הלוואת מיליונים ע"י קרן, אינה מתיישבת עם ההנחה התמימה לפיה "סיריל קרן, האמיד" כביכול, הוא שנכון היה להלוות את המיליונים הללו לבנו האהוד של חברו אריאל שרון, וזאת כאמור, אף בלא ששאל ולו שאלה אחת בדבר הצורך והשימושים שלשמן ביקש גלעד את "ההלוואה" בסכום העתק האמור.

פרקליט המדינה

116. ולמרות תמיהות בלתי פתורות אלה, משהגענו למסקנה כי אין בסיס ראייתי לכך שסיריל קרן עצמו ביקש ליתן מתת (מעורבות בהסדרת ההלוואה) בעד פעולה הקשורה לתפקידו הציבורי של אריאל שרון, אין בסיס ראייתי גם לביצוע עבירה של שותפות או תיווך בשוחד מצידו של גלעד בהקשר לסיריל קרן.

מרטין שלאף וההלוואה בסך 1.5 מיליון דולר

117. מהראיות עולה, כאמור, כי ההלוואה בסך 1.5 מיליון דולר מסיריל קרן לגלעד שרון, לא מומנה מכיסו של סיריל קרן, אלא באמצעות הלוואה מקרן מימון זרה בשם גלוניה. לאור מידע ראשוני בדבר קשר בין גלוניה לבין איש העסקים מרטין שלאף, נבדק החשד, שמא סיריל קרן שימש אך צינור להעברת כסף ממרטין שלאף אל אריאל שרון.

118. סיריל קרן נשאל והכחיש קשר של מרטין שלאף להלוואה.

119. מרטין שלאף, אף הוא ידיד ברמה זו או אחרת של אריאל שרון, הוא אזרח אוסטריה, ובעת הרלבנטיות, היה בעל אינטרסים כלכליים מובהקים בישראל. אין חולק כי בין אריאל שרון לבין מרטין שלאף התקיימו פגישות, לרבות פגישות בחוות השקמים, ולרבות בתקופה בה התקיימה תנועת הכספים הקשורה למימון ההחזר של כספי מימון הבחירות, כדלעיל.

120. בתגובה לבקשה שהגישה מדינת ישראל לסיוע משפטי מאוסטריה, החליט ביהמ"ש באוסטריה שלא להיעתר לה, ונמנע מלסייע באיסוף ראיות בשאלות חשובות ביותר להבהרת תמונת האירועים שנחקרו. בתוך כך, ביהמ"ש נמנע מלאפשר את החקירה באופן שתכלול את גלוניה, את המקור ממנו התקבלו הכספים לחשבונו של סיריל קרן, ונמנע גם לאפשר העלאתם של נושאים רלוונטיים לדעת החוקרים בישראל שראוי היה להציגם בפני מרטין שלאף בנושא זה. למעשה, בית המשפט האוסטרי התיר להציג למרטין שלאף שש שאלות בלבד, ואולם גם לשאלות שהותרו, בחר מרטין שלאף שלא להשיב, כשכלל לא התייצב לחקירה. בנסיבות אלו, יהיה מה שמסתתר מאחורי סרבנות זו אשר יהיה, לא נשמעה גרסתו של מרטין שלאף, אף לא בנוגע לחברת גלוניה.

121. על פי הודעתו של גיימס שלאף, אחיו של מרטין שלאף ושותפו בעסקים, גלוניה היא חברת מימון, שמשפחת שלאף נעזרה בה בעבר לצורך עסקיה, אך אין לדבריו קשר של בעלות או שליטה בין גלוניה למשפחת שלאף. יש לציין כי תגובתו של גיימס שלאף התעכבה, שכן למרות שהתחייב להתייצב לחקירה בשנת 2006, הוא התייצב בפועל כדי להשיב על שאלות רק בשנת 2010.

פרקליט המדינה

122. בדיקת המשטרה העלתה כי חברת גלוניה היא קרן מימון פרטית, ועל כן איננה חייבת בחובות דיווח, כך שבהעדר שיתוף פעולה של הנוגעים בדבר ושל רשויות אוסטריה, לא ניתן היה לקבל פרטים נוספים אודותיה.
123. במהלך החקירה, התברר כי גיימס שלאף, אחיו של מרטין שלאף, סייע לגלעד שרון בפתיחת חשבון בבנק באוסטריה. (מדובר באותו חשבון ששימש לקליטת 3 מיליון הדולר ע"י גלעד, כביכול מסיריל קרן – העברה כספית ששימשה לסילוקה של ההלוואה שנטל גלעד כדלעיל - ושנתייחס ונפרט לגביה בהמשך).
124. גיימס שלאף, הכחיש העברת הכסף לגלעד שרון.
125. מרטין שלאף, כפי שכבר נאמר, סירב להתייצב לחקירה ולהשיב על שאלות.
126. בנסיבות אלו, למרות קיומן של אינדיקציות לקשר בין גלוניה לבין מרטין שלאף, לא נאספו ראיות קבילות בפלילים להוכחת החשד לפיו מרטין שלאף הוא השולט בחברה (במישרין או בעקיפין), וממילא כי לביסוס החשד לפיו הוא העומד מאחורי העמדת המימון שנטל סיריל קרן מגלוניה לשם העברת הסכום האמור כהלוואה לידי גלעד שרון.
127. אשר להחזרת כספי "ההלוואה" כשנה מאוחר יותר, יש לציין כי בתאריך 23.12.02, ביום בו "החזיר" גלעד שרון את כספי ההלוואה לסיריל קרן, העביר (ולמעשה – השיב) גם סיריל קרן אותו סכום (כ- \$1,530,000) לחברה בשם UC Financial, שעה שבטופס הסוויפט נכתב שהעברה הינה עבור גלוניה.
128. בחקירתו, אישר גיימס שלאף כי חברת UC Financial קשורה למשפחת שלאף. לדבריו, החברה נוסדה בשנת 1970 ע"י אביו ושלושה אנשים נוספים, וכי מרבית בעלי המניות בחברה הם בני משפחת שלאף, ובכלל זה מרטין. יחד עם זאת, בהתייחסו לסוויפט ל- UC Financial ולהוראה להעביר הכסף עבור גלוניה, הסביר גיימס ש-UC Financial הייתה חברה פיננסית שסיפקה שירותי בנק מוגבלים. לפי הבנתו, הכסף הוחזר לחשבונה של גלוניה (שכאמור, נטען בלא ראיות לסתור כן, שאינה שייכת למשפחת שלאף) שהתנהל ב- UC Financial.
129. בנסיבות אלה, ניתן לזהות אמנם חשד של ממש למעורבות מרטין שלאף בהעמדת המימון לידי סיריל קרן כאמור, וממילא לקיומו של קשר בין מרטין שלאף לבין משפחת שרון (באמצעות גלעד) בהיבט פיננסי זה, אך לא ראיות ישירות לכך. לפי קשר זה, שלאף הוא שהעביר, לכאורה, כבר בראשית הדרך, במתכונת שהוצגה כ"הלוואה", את הסכום החסר לידי גלעד באמצעות סיריל קרן (אשר שימש כצינור) - כשסכום זה הוחזר לו, כביכול, כעבור כשנה. (זאת, על דרך החלפת מקור המימון בהעברה כספית של כשלושה מיליון דולר, שאף מקורה על פי החשד הוא מרטין שלאף, כמפורט בהמשך). עם זאת, החקירה

פרקליט המדינה

- לא הניבה ראיות העומדות ברף הנדרש בהליך פלילי להוכחת החשד לפיו מקורם של הכספים שהועברו לידי גלעד שרון הינו אכן מרטין שלאף.
130. בכל הנוגע לתמורה שלכאורה ציפה מרטין שלאף לקבל עבור כספו, חקירת המשטרה העלתה כי בשנים הרלבנטיות, ניסה מרטין שלאף לקדם פרויקט הקמת קזינו באילת. רעיון קיומו של קזינו עורר התנגדות בקרב רבים, לרבות היועץ המשפטי לממשלה. למעורבים היה ברור, שקבלת היתר למיזם והשגת כל האישורים הנחוצים - מגורמי בטחון, משרדי ממשלה והרשות המקומית - אינה רק עניין טכני, אלא מחייבת היא החלטה עקרונית בדרג ההנהגה המדינית.
131. לפי הודעתו של איש עסקים שחבר אל מרטין שלאף בעסקי מיזם הקזינו באילת, נוצר אצלו רושם כי שלאף ידאג לאישור המיזם אצל אריאל שרון. על פי עדותו של איש העסקים, שלאף עצמו התהדר בקשר ישיר עם שרון, באופן שגרם לו להבין שאדם כמו שלאף אינו זקוק להליך רגיל של קבלת אישורים.
132. עם זאת, לא נמצאו ראיות המלמדות על התערבות פעילה של שרון או של מי מטעמו לטובת עסקיו של שלאף או בדבר נקיטת פעולה לטובתו של שלאף בעקבות הפגישות בין השניים בחווה.
133. כך או אחרת, בסופו של דבר, חקירת המשטרה, ובתוכה בירור ואיסוף הראיות בדבר הגורם האמיתי שמימן את "חילוץ" אנשי שרון מהחוב שנבע מהכורח להשיב את כספי מימון היתר במסעי הבחירות, לצד הבדיקה בערוץ התמורה שנצפתה אולי מאריאל שרון בעקבות קבלת "המתת" האמור, לא הובילה, כאמור, לראיות ולמצא משכנע דיו, המזוהה מעבר לספק סביר את שלאף כמי שעמד מאחורי העברת הכספים, ואף לא הניבו ראיות ישירות לפיהן שלאף ציפה ונהנה מתמורה כלשהי מצידו של אריאל שרון בנוגע לעסקי הקזינו. בהינתן "חלל ראייתי" זה, ממילא לא ניתן להצביע על מקור הכספים או על המניע להעברתם לידי שרון בדמות שותד קונקרטי שעמד ביסוד ביצוע התשלום באמצעות סיריל קרן (ובהיעדר ממצא וודאי שבמישרין או בעקיפין מרטין שלאף הוא - הרי שאפשר ומאן דהוא אחר, בלתי מוכר, הוא שהעביר את הסכום האמור לידי משפחת שרון).

העברת 3 מיליון דולר מסיрил קרן אל גלעד שרון - עסקת הקולחחים

134. ועתה, הכיצד כוסה לבסוף, על פי החשד, החזר מה שכונה והוצג כהלוואה שהעניק כביכול סיריל קרן לגלעד שרון?

פרקליט המדינה

135. כאמור, בחלוף שנה, בנובמבר ובדצמבר 2002, התקבלו סכומים נוספים בחשבונו של גלעד שרון אשר מקורם שוב - בסיריל קרן.
136. הסכומים התקבלו בחשבונו של גלעד שרון באוסטריה (חשבון שכאמור נפתח על ידו בסיועו של ג'ימס שלאף, בבנק באוואג, בסמוך לקבלת התשלומים בנובמבר 2002), ומשם הועברו כמעט במלואם לארץ. סכומן המצטבר של ההעברות הכספיות מסיריל קרן לגלעד שרון היה כשלושה מיליון דולר.
137. עם קבלת הסכומים הללו, "החזיר" גלעד שרון את "ההלוואה" לסיריל קרן, בצירוף הריבית המוסכמת, ובסך הכל כ-1.55 מיליון דולר. במילים אחרות, וכנובע מטיעונו של ב"כ של גלעד שרון בבית המשפט - סיריל קרן נתן לגלעד שרון כספים כדי שזה יפרע באמצעותם את ההלוואה שניתנה ע"י - לא אחר מאשר סיריל קרן עצמו (הכול, כמובן, בליווי פעילות תאגידיים שלהם שנוצלו לשם כך).
138. קבלתם של שלושה מיליון דולר על ידי בנו של ראש הממשלה, בפרט בעיתוי בו נזקק הוא באופן אישי למיליוני שקלים, ובהעדר הסבר כלשהו המניח את הדעת בדבר פשר העברת סכום עתק שכזה מצידם של גלעד שרון וסיריל קרן, עוררה חשד כי מדובר בשוחד שניתן לראש הממשלה באמצעות בנו.
- בהעדר הסבר סביר לביצוע העברה על סכום בסדר גודל שכזה שהעביר סיריל קרן לידי גלעד שרון - שלא ממקורותיו - ההנחה היא כי למעשה מדובר בכספי שוחד (וממילא גם בפעולות של הלבנת הון פליליות של מי שעסקו בשינוע הכספים הללו מן הגורם המממן ועד לייעדו - כיסוי החוב של אריאל שרון).
139. שני המעורבים משני צידי העברת הכסף, גלעד שרון וסיריל קרן, שתקו וסרבו להסביר את פשר ההעברות. סיריל קרן הסתפק באמירה שגלעד שרון היה קשור איתו בעסק בינלאומי, אך לא היה מוכן למסור פרטים נוספים על כך. את סירובו להתייבב להמשך החקירה לאחר תום יום החקירה הראשון, בו מסר גרסה ביחס להלוואה בסך 1.5 מיליון דולר, הוא תירץ בנימוק שבמסיבת העיתונאים שקיימה המשטרה הוצג כמי "ששיתף פעולה באופן חלקי בלבד". גלעד שרון, שמר בחקירתו על זכות השתיקה.
140. משלא ניתנה גרסה של המעורבים הישירים ביחס לסיבות להעברת הסכום האמור, ניתן היה לדלות בחומר החקירה שני הסברים סותרים להעברת הכספים. אלא שלעניין זה, מלבד עצם היותם ניצבים בסתירה חזיתית זה מול זה, על כל המשתמע מכך לעניין הערכת סבירות כ"א מהם, אף לא אחד מהם מספק הסבר בעל סבירות של ממש להעברת סכום עתק שכזה מידי סיריל קרן לידי גלעד שרון, וכך נראה להלן:

פרקליט המדינה

גרסת התשלום בגין עבודה שביצע גלעד שרון

141. מן המסמכים שנתפסו במהלך החקירה עולה אפשרות לכך שהתשלום בסך 3 מיליון דולר קשור להסכם שנרקם בין גלעד שרון לבין סיריל קרן, ועניינו תרומתו של גלעד (בעל תואר כאגרונום) להשבחת קרקעות של קולחוזים ברוסיה (להלן – **עסקת הקולחוזים**). החשד הוא כמובן כי "עסקה" מעין זו נהגתה ונוצרה, או שלפחות נוצלה מעבר לתכניה ולגבולותיה האמיתיים, באופן מלאכותי, וזאת כדי ליתן הסבר לגיטימי כביכול לכספים שהועברו בפועל לכיסוי חובו של אריאל שרון בעקבות הכורח להשיב את התרומות שמעבר למותר.
142. הצדדים הפעילים בעסקת הקולחוזים, הם סיריל קרן (בשם חברת Gebo ולהלן - גבו), גלעד שרון (בשם חברת Charnington ולהלן - צ'רינגטון) וחברת Getex (להלן – גטקס). אין מחלוקת כי גטקס העבירה לסיריל קרן 3 מיליון דולר, וסיריל קרן העביר סכום זה **במלואו** לגלעד שרון. הכול בהתאמת זמנים כמעט מוחלטת.
143. בתומר החקירה עולות שתי חברות העונות לשם גטקס, האחת גטקס רוסיה והשניה גטקס אוסטריה.
144. גטקס אוסטריה, היא זו שחתומה על ההסכם עם חברת גבו (סיריל קרן). לפי ההסכם בין השתיים, גבו קיבלה על עצמה לאתר עבור גטקס קולחוזים מתאימים לגידולים חקלאיים והתחייבה גם לגייס כסף לפיתוח והפרטה של אותם שטחים.
145. עוד על פי מסמכים שנתפסו, גבו (סיריל קרן), שכרה את שירותיה של צ'רינגטון (גלעד שרון), כמעין קבלן משנה, על מנת לקבל שירותי יעוץ חקלאי הנדרש לאיתור הקולחוזים ברוסיה.
146. אשר לפעילות במסגרת ההסכם, נערך חיקור דין באוסטריה, ובאמצעותו נגבו הודעותיהם של עדים שונים, המדברים על פעילותו של גלעד שרון במסגרת עסקת הקולחוזים. יצוין, כי קיימות סתירות בין העדים השונים בעניין אותה עסקה, והתרומה המקצועית של גלעד שרון במסגרתה.
147. בין יתר העדויות, נגבתה הודעתו של מר קרנר, מנהל עסקים בגטקס אוסטריה, ממנה עולה שגלעד שרון היה מעורב באופן פעיל בפעילות בפרויקט השבחת הגידולים בקולחוזים. מחקירתו של קרנר, עולה כי בעקבות ההסכם בין גטקס לבין גבו מיום 30.9.01, הזמינה גטקס רוסיה, וגם קיבלה, סקר היתכנות מקיף בעניין שיפור שניתן לבצע בגידולים שהיו מוכרים וביחס לגידולים חדשים, וכי בהכנת סקר זה היה פעיל גלעד שרון. לדברי קרנר, גלעד שרון ביקר בקולחוזים ברוסיה (ביקור אחד), נטל דגימות קרקע, התבונן בשדות וערך ביקורת לגבי גידולים חקלאיים. המחקר המקיף, תוצר אותה פעילות

פרקליט המדינה

לכאורה של גלעד שרון, לא הוצג לחוקרי המשטרה, וממילא אין ראיה מוחשית באשר לעצם קיומו, ביחס לנאמר בו (אם קיים), או באשר לתרומה כלשהי שניתן לייחס לגלעד לאותו מחקר.

148. בשנת 2009, נגבתה הודעתו של ולדימיר גליניאנוב, הבעלים והמנכ"ל של גטקס רוסיה. גם גליניאנוב הזכיר את ביקור העבודה של גלעד שרון, שבעקבותיו קיבל לדבריו דו"ח רחב היקף ובו המלצות של גלעד שרון.

149. בעוד שאין מחלוקת בין השניים הללו על מה שתיארו כפעילותו האקטיבית של גלעד שרון (הגם שמדובר על ביקור אחד שלו ברוסיה לצורך העניין), הרי ששניהם מתנערים מהעברת 3 מיליון דולר לסיריל קרן ו/או לגלעד שרון. קרנר שחתום על העברות מצטברות של 3 מיליון דולר לסיריל קרן, טוען שההעברות נעשו בהוראת גליניאנוב. גליניאנוב לעומת זאת, מכחיש בתוקף העברת 3 מיליון דולר לסיריל קרן.

150. למרות שמדובר בעסקה הנחזית להיות בין חברות עסקיות, שעמדה על סכום עתק של כ-3 מיליון דולר, הרי שלא הוצג ולו מסמך אחד המלמד אפילו על פתיחת חשבון בנק לחברת צ'רינגטון (זו החברה של גלעד שרון [בעיקרה] הקולטת את הסכום האמור) או על כל פעילות עסקית אחרת של אותה חברה, זולת קבלת הכסף מסיריל קרן. כסף זה הועבר **במישרין** לחשבוננו הפרטי של גלעד שרון באוסטרליה, ומשם לחשבון משותף של גלעד ועמרי בארץ (בדרכו לכיסוי חובו של אריאל שרון, כאמור).

151. זאת ועוד, למרות שחלוקת המניות בחברת צ'רינגטון הייתה בין גלעד (85%) לבין סיריל קרן (15%), הרי שמלוא 3 מיליון הדולר ששילמה גטקס לסיריל קרן הועברו ממנו אל גלעד שרון. העברת מלוא הסכום, בלי לגזור נתח כלשהו מן התשלום לסיריל קרן או לחברה שבעלותו, גם היא, אינה מתאימה, לכאורה, לאופי ההסכם להשבחת הקולחוזים, לפיו צ'רינגטון היא קבלן משנה של גבו. גלעד שרון שתק כאמור ולא סיפק הסבר, וגם סיריל קרן עצמו סירב למסור פרטים שיהיה בהם לשפוך אור על טיבה של העסקה האמורה, ככל שהתקיימה.

152. בנוסף, גם אם חומר החקירה שנאסף מצביע על אפשרות שעסקה כלשהי הנוגעת לקולחוזים אמנם נרקמה (לאור האמור לעיל ואף כנתמך אולי בפנייתו של גלעד לעו"ד ולרו"ח בנוגע לפעילות מתוכננת בקולחוזים, בסוף שנת 2001), אין כל הסבר הגיוני להעברתם של 3 מיליון דולר במסגרת עסקה זו - **כולם לבסוף לגלעד** - למרות עשייה הנראית בעליל כפחות מדלה. מכל מקום, קשה לקבל כי תמונת אמת תמימה מפי מי מן העדים בדבר פישרה של ההעברה הכספית האמורה מצויה בפנינו.

פרקליט המדינה

153. יתרה מכך, אין כל הסבר מניח את הדעת לעובדה שמלוא התשלום שניתן לגלעד עבור עבודתו, או לחילופין כפיצוי בגין ביטול עסקה שגלעד עצמו היה צד לה (ועל כך יורחב להלן), הועבר ישירות לכיסוי חובותיו של אביו, מבלי שגלעד עצמו יהנה, ולו במקצת, "מפירות עמלו".
154. הודעתו של רוה"ח של גלעד שרון מן העת הרלבנטית, תומכת אולי בעצם קיומה של עסקה (כלשהי) בתחום הייעוץ שהובאה לבחינתו, אך גם אם כזו נקשרה ושימשה לצרכים אלה או אחרים - אין בה כדי לבסס את סכומי העתק שהועברו בעטייה. על פי התרשמותו של רוה"ח, ההכנסה הצפויה מן הפרויקט (אילו קיים) נועדה להיות בסכומים כוללים של מאות אלפי דולרים בלבד - לא במליונים - וכך גם עולה מן המסמכים שנתפסו.
155. יצוין כי הדיווח שהועבר מטעמו של גלעד שרון לרשויות המס, בבקשה לקבל שומת מס מראש לעסקה, גם הוא תומך בהנחה כי בעסקה צנועה בהרבה דובר בזמן אמת, שכן גם עם רשויות המס דובר על פעילות עסקית שבגינה צפויים תקבולים בגובה עשרות אלפי דולרים בלבד. רווח צפוי בשיעור כזה, לא תואם קבלת 3 מיליון דולר - לא בגין פעילות שקויימה בפועל, ולבטח שלא כפיצוי (בשיעור כה גבוה וחסר כל אחיזה בשכר השוטף שסוכם ושנצפה) בגין הפסקת או ביטול החוזה, כמפורט להלן.

גרסת הפיצוי בגין ביטול עסקת הקולחוזים

156. בניגוד לעדויות הנ"ל בקשר לפעילותו של גלעד שרון בקולחוזים, טען ב"כ של גלעד שרון, במהלך דיון בבית המשפט בבקשה לגילוי מסמכים, שהעסקה לשמה הוקמה חברת צ'רינגטון, לא יצאה לפועל. בשל סיבה זו, כך טען בשם מרשו, אין ולו מסמך אחד בקשר ללקוחותיה של חברת צ'רינגטון או בנוגע לפעילות עסקית שלה. במילים אחרות - אין עסקה, אין עבודה ואין תמורה, וכל שהיה הוא אך פיצוי עליו החליטה גבו (סיריל קרן) עבור גלעד על כך שדבר מהתקוות לא יצא לפועל.
157. רוה"ח של גלעד שרון מסר בהודעתו, כי לקראת סוף 2002 הודיע לו גלעד שפעילות חברת צ'רינגטון (גלעד שרון) עתידה להסתיים. לדברי רוה"ח, אמר לו גלעד, שסיריל קרן קיבל הצעה למכור את החברה, אך ההצעה הייתה מותנית בויתור על ההסכם עם צ'רינגטון. סכום המכירה, כך נטען, כלל סכום שיקבל גלעד, כפיצוי על הפסקת החוזה, בסך 3 מיליון דולר.
158. יש לציין כי קרנר, מנהל העסקים בגטקס אוסטריה, לא ידע על גוף כלשהו שקנה את גבו או נכנס בנעליה, והוא תרץ את התשלום לגלעד שרון בתחזית הרווח כפי שעלתה מסקר ההיתכנות (קרי - שכר עבור עשייה בפועל), ולא כפיצוי על הפסקת הפעילות. הנה כי כן,

פרקליט המדינה

גם גרסת הפיצוי, מעבר לכך שעומדת היא בסתירה לגרסת העסקה שנקשרה והעבודה שבוצעה כביכול בפועל, נסתרת היא על פניה ומתוכה.

התשלום בסך 3 מליון \$ - סיכום ביניים

159. יש להדגיש ולומר כי שני ההסברים האפשריים להעברת 3 מיליון דולר לגלעד שרון, נראים אפוא משוללי הגיון, ולמעשה לא ניתן לקבלם; בהיעדר גירסה של ממש עם ראיות מתבקשות במקום בו אין מה להסתיר, ההסבר התאורטי על פיו גלעד שרון זכה לקבל 3 מיליון דולר בגין מה שלכאורה אף לא עלה באורח ממשי על ביקור אחד על אדמת רוסיה שבו בתן את רגבי האדמה והמליץ המלצות שונות לגידולים כדאיים, איננו סביר ואינו מתיישב עם ניסיון החיים ועם ההיגיון העסקי המקובל. כך, גם אם היה גלעד שרון מעורב בהכנתו של נייר עלום, שלא ניתן היה לקבלו במהלך החקירה כדי להתרשם מיכולותיו ומתרומתו, שוות המיליונים, של איש צעיר זה בשנה הרלוונטית. בה במידה אין זה סביר שגלעד שרון קיבל 3 מיליון דולר כדמי פיצוי בגין עסקה **שלא יצאה לפועל**, שבמסגרתה שכרו החודשי שהובטח לו חוזית (אילו יצאה העסקה אל הפועל) היה אמור לעמוד על \$12,000 בלבד (בתוספת פרמיה מפרויקטים עתידיים – שממילא לא נתממשו).

160. הינה כי כן, נסיבותיו החשודות של התשלום האמור שנוצל גם הלכה למעשה כמעט במלואו לכיסוי חוב האב אריאל שרון (ולא לתועלתו של גלעד, שלכאורה הוא שזכה בו), כשאליהן מתווספים עצם קיומן של עדויות סותרות של כל המעורבים שההינו למסור גרסה באשר לפשר התשלום של מיליוני הדולרים, וסירובם של הנוגעים הישירים בדבר למסור גרסה ולספק הסברים, שוללים לכאורה כל הנחה תמימה באשר לפשר ולטיב התשלום בן המיליונים שהועבר מגטקס לסיריל קרן וממנו אל גלעד שרון.

161. ואף על פי כן, מספקות ומחשדות אלה בדבר "תווית השוחד" המלווה לכאורה את התקבולים הללו, לא ניתן לדלג היישר אל עבר ביסוס האישום בהליך פלילי אפשרי. בתמיהות כשלעצמן, אף בהצטרפן לסמיכות התאריכים של החזר ההלוואה מסיריל קרן באמצעות המימון התחליפי שהועבר לגלעד שרון "מאותה סביבה" ממש שהעמידה לרשות סיריל קרן מלכתחילה את המימון להלוואה, להימצאה של משפחת שלאף (מרטיץ וגיימס) "בסביבת" ההזרמה של הכספים וליתר הנסיבות בתיק, אין כדי לספק ראיות מספיקות בדבר החסר; חסר זה מתבטא בעיקרו בכך שלא נמצאה ראיה בדבר **זהותו הקונקרטי** והבטוחה דיה, ברמה המספקת בהליך פלילי, של הגורם המממן. לעניין זה, כאמור, הגם שבחומר הראיות ישנן אינדיקציות בדבר "קירבת" מרטיץ שלאף למקור המימון של שתי ההעברות הללו (ההלוואה בסך 1.5 מ' \$ והתקבול בסך כ 3 מ' \$ כעבור שנה), לא נתקבלה ראיה המבססת את החשד לפיו הכספים שהועברו באמצעות סיריל קרן הוזרמו **בפועל ע"י מרטיץ שלאף עצמו** (או ע"י מי מטעמו). מכל מקום, ובהיעדר "נותן קונקרטי מזוהה

פרקליט המדינה

שכזה, שהוא גם בעל אינטרס כלכלי בישראל שהתערבותו של אריאל שרון יכולה הייתה בהמשך הדרך לקדמו, לא ניתן "לצבוע" את הכספים שנתקבלו בנסיבות החשודות הללו בגוון המובהק של שוחד.

162. ונדגיש שוב; גם אם נכון להניח כי אין היתכנות של ממש לכך שכל בני המשפחה, לרבות אריאל שרון, לא ידעו היטב מי הוא "הנדיב" המממן את התשלום ועל שום מה עושה הוא כן, אין בכך די. לעניין זה, ובמיוחד, אין בתיק החקירה כאמור ראיות פוזיטיביות באשר לזהות הגורם **המסוים** המממן בפועל את ההעברה הכספית של תשלום שלושת המיליונים בו נשא (כביכול) סיריל קרן, ושהועבר באמצעות גלעד למשפחה, ובאשר לאינטרסים של אותו גורם בהקשר לתפקידו הציבורי של אריאל שרון.

163. ועוד, לא למותר לשוב ולציין, גם בהקשר זה, כי למרות שסכומי הכסף שהתקבלו, שימשו לכיסוי הגרעון בחשבונותיו של אריאל שרון, אין בידי התביעה ראיה פוזיטיבית ישירה לכך שאריאל שרון נטל חלק, או שהיה מודע במישרין לדרכי כיסוי הגרעון, ובתוך כך להעברות הכספיות ולגורם המממן אותן. כך או אחרת, משגרסתו לעניין זה לא תוכל להישמע, גם בעניין זה קשה יותר יהיה לבסס מסקנות בהליך פלילי על שיקולים מתחום נסיון החיים, ההגיון והסבירות.

164. ועוד נשוב ונציין, כי בהעדר ראיות לשותפות במובנה הפלילי, בין גלעד שרון לבין אביו, יש משמעות גם לעובדה שגלעד שרון לא היה בתקופה הרלבנטית איש ציבור, כהגדרתו בחוק העונשין. מתן תרומה משמעותית דרך גלעד, בלי להוכיח מודעות מצידו של איש הציבור אריאל שרון לקבלת הכסף במסלול האמור, ובנוסף גם מבלי להוכיח מודעות של גלעד שרון לכוונת הנותן שהמתת יהיה בעד פעולה הקשורה בתפקידו של אריאל שרון, אינו מגבש את יסודות עבירת השוחד או תיווך בקבלת השוחד אצל גלעד.

סוף דבר לעניין פרשת סיריל קרן ומרטין שלאף

165. חקירת המשטרה שארכה שנים רבות ונפרשה על פני יבשות, העלתה כי מיליוני דולרים הגיעו לכיסו של גלעד שרון ושימשו בפועל את אריאל שרון, מבלי שניתן להם הסבר משביע רצון. בהעדר הסבר, נבדק החשד, כי עושר זה פקד את בני משפחת שרון, על שום מעמדו הציבורי של אריאל שרון, ועל שום ציפייה של הנותנים לפעולה כלשהי מצידו במסגרת תפקידו הבכיר הצפוי של אריאל שרון.

166. בשל מכלול השיקולים שפורטו לעיל, ובעיקר בשל החוסר בראיות מבוססות דיין בנוגע לזהות הגורם המממן ולמקור הכספים שהועברו אל אריאל שרון באמצעות "שרותיו הטובים" של סיריל קרן שהעבירם לבן גלעד, ובשל חוסר ראייתי באשר לאינטרסים של אותו גורם בהעברת הכספים - לא ניתן לזהות תמונת שוחד קונקרטי ומפורטת דיה -

פרקליט המדינה

תמונה שבלעדיה אין לנקוט בהליך פלילי. קושי נוסף, העומד בפני עצמו, מצוי גם בהעדר תשתית ראיתית מספקת להוכחת מודעותו של גלעד לאינרסים של נותן השוחד הזה או האחר, ולקשריו - בהתייחס להיבטים המקצועיים ציבוריים - עם אריאל שרון - לאותו משחד אלמוני. כמו כן, בשל מצבו הבריאותי של אריאל שרון, אין גם כל היתכנות ועניין של ממש לבחון את המשמעות הנורמטיבית של קבלת הכספים באופן שבו התקבלו בהקשרים שאינם בתחום עבירת השוחד דווקא.

167. התהיות הן אמנם רבות והשאלות בלתי פתורות, ואולם החקירה בחו"ל לא הניבה ראיות בנושא הקריטי הנוגע להוכחת הגורם הספציפי העומד מאחורי מימון הגירעון, כשהשלמת התמונה בעניין זה לא נראית אפשרית. בנסיבות אלה, על כן, את ההחלטה היה צורך לבסס אך על הקיים כיום בתיק.

168. מכל מקום, החלטנו לגנוז את תיק החקירה גם בפרשה הידועה כפרשת "סיריל קרין" בשל חוסר ראיות מספיקות.

169. עם זאת, בכל הנוגע ל"עסקת הקולחוזים" יש להעביר את חומר החקירה לרשות המיסים להמשך בחינה בתחום השומתי. רשות המיסים תעריך אם יש לטיפול שכזה הצדקה עניינית ומקצועית כדי להבטיח גבייה מלאה של המיסים החייבים מן התקבולים שנתקבלו שם, ובתוך כך לבחון באם הם חולמים לכאורה את מה שהוצהר בפני פקיד השומה לכתחילה.

פרקליט המדינה

פרשת קנדה

170. עניינה של הפרשה המכונה פרשת קנדה, במיזם נדל"ן בקנדה ובחשד לכאורה כי גלעד שרון קיבל "במתנה" (כמעט) זכויות בשותפות בנכסים בשווי כ- 17 מיליון דולר, וזאת בתמורה להשקעה מזערית של \$25,000 בלבד. החשד שנבדק היה, שתנאי העסקה המשופרים ניתנו לגלעד על ידי אותו איש העסקים הנזכר לעיל, אריה גנגר, על שום היותו בנו של ראש הממשלה, במגמה להשפיע על אריאל שרון לפעול במסגרת תפקידו לטובת עסקיו של גנגר בישראל.
171. פרויקט הנדל"ן, עניינו בשני בנייני מגורים, בהם דירות להשכרה במונטריאול, קנדה. מחיר הקניה של הנכס האחד, שנרכש על ידי חברה בבעלותו של גנגר בתאריך 18.10.01, היה כ- 11 מיליון דולר קנדי, כשמיליון דולר קנדי נוספים הושקעו בשיפוץ המבנה. מחירו של הנכס השני עמד על כ- 7.5 מיליון דולר קנדי, ואף בו הושקעו עוד 330,000 דולר קנדי בשיפוץ.
172. עסקת הנדל"ן, החלה לקרום עור וגידים בשנת 2001, ומראשיתה דובר על שותפות בין גנגר לגלעד שרון. המבנה העסקי שתוכנן לשותפות מלכתחילה (בפברואר 2002), היה כזה שתמורת קבלת מניות במחצית המיזם, יחתום גלעד שרון (באמצעות חברה בבעלותו) על שטר התחייבות מובטח בסך 1.25 מיליון דולר. על פי חומר החקירה, העסקה בצורתה זו לא יצאה אל הפועל, ובמשך כעשרה חודשים לא נעשה דבר לקידומה.
173. באוקטובר 2002, התעוררה העסקה לחיים, כשבמתכונתה הסופית היא התבססה אמנם על שותפות. אלא שמעתה, במקום שטר חוב בסך 1.25 מיליון דולר, השקיע גלעד שרון אך את הסך \$25,000 (במזומן), כשבתמורה קיבל את הבעלות באותה מחצית מן הזכויות במיזם.
174. אכן, נסיבות העסקה מקימות חשד כבד כי גם בעניין זה, כמו בעסקת הקולחוזים, נעשו, לכאורה, באמצעות גלעד שרון, מהלכים כלכליים ועסקיים "בלתי רגולאריים" לחלוטין, במסגרתם הוא זכה, באופן מפתיע, לקבל זכויות כלכליות בערכים גבוהים ביותר, כשהטעם להענקתן איננו מתיישב, לכאורה, עם שיקולים עסקיים גרידא. גם כאן, עלה חשד של ממש כי צעדים אלה שנועדו להיטיב עם גלעד שרון, לא היו אלא דרך להטיב עם משפחתו - עם משפחתו של אריאל שרון - אפשר כמות שוחד שנועד להביא לקידומה של תמורה שתינתן במסגרת ביצוע תפקידו כעובד ציבור המכהן כראש הממשלה.
175. גלעד שרון, לא השיב לשאלות שהופנו אליו, גם בעניין פרשה זו. אכן, בהעדר הסבר מצידו, לא נמצא צידוק עסקי בעל הגיון, שישביר העברת מחצית מן המניות בפרויקט בשווי מיליוני דולרים, תמורת 25,000 דולר בלבד.

פרקליט המדינה

הראיות העיקריות שביססו את החשד לשוחד

176. בחומר מצויה הודעתו של שגיא גנגר, בנו של אריה גנגר, ממנה עולה כי גנגר ביקש לשפר את תנאי הרכישה של גלעד שרון, בתמורה להתערבותו של אריאל שרון לטובת גנגר במגעי עם בנק הפועלים בהפחתת ריביות בעסקה כלשהי, כאשר על פי מבוקשו, התערבותו של שרון היא שהיטיבה מאד עם גנגר.
177. עוד לדברי שגיא גנגר, המגובים בהודעתו של עורך הדין שטיפל בעסקה מטעמו של גנגר, מניותיו של גלעד נמכרו במיליון דולר קנדי. לדברי שגיא, גלעד קיבל עבור השקעתו במיזם הקנדי סך 475 אלף דולר כ"דמי יעוץ".
178. בנוסף נמצא בחומר החקירה יסוד לחשד כי מסמכים הנוגעים לעסקת הנדל"ן הותאמו בדיעבד באופן שנחזה להציג את ההתקשרות בעסקה כאילו גובשה עוד שנה לפני המועד האמיתי בו הוחלט ובוצע המהלך; לעניין חשד זה, בהסכם בין גלעד שרון לבין אריה גנגר עצמו צוין, כי הוא נחתם בתאריך 6.2.02, בעוד שבפועל הוא נחתם רק כשנה מאוחר יותר. בנוסף, בין יתר הראיות, ניתן לציין את העובדה שהגוף שהחזיק במניות בנאמנות עבור גלעד שרון, היה תאגיד בשם מנור לרנר נאמנויות בע"מ. חברה זו התאגדה רק ביום 9.9.02, בעוד שההסכם עליו היא חתומה נחתם לכאורה ביום 6.2.02 - שבעה חודשים לפני שהתאגדה.
179. יוצא אפוא, כי מזוויות רבות עולה ומתחזק החשד כי "שותפותו" של גלעד שרון במיזם הנדל"ני אינה משקפת, לכאורה, את המציאות מזמן אמת, ובתוך כך כי ההתנהלות העסקית בין השניים לא הייתה מקובלת, תוך שבמסגרת התנהלות תמותה זו זכה גלעד שרון להטבה כספית בשיעור עצום.
180. ולמרות כל אלה, סימני שאלה שמנגד המצויים בחומר החקירה אינם מאפשרים להגיע למסקנה כיום, לפיה בתיק קיימת אמנם תשתית איתנה דייה לייחוס האשמה לפיה גלעד שרון תיווך בעסקת שותף שנתן אריה גנגר לעובד הציבור דאז - אריאל שרון (או שהשתתף בשם אביו בלקיחתו). לעניין זה נצביע בעיקר על אלה:
181. בחקירת המשטרה בבנק הפועלים, הן בסניף בניו יורק והן בהנהלה בישראל, לא נמצא תימוכין כלשהם לפעילות של אריאל שרון לטובתו של גנגר, או אזכור כלשהו בדבר הקשר בין גנגר לבין שרון, כפי שטען לו הבן שגיא גנגר.
182. כמו כן, לא נתפסו מסמכים שיש בהם לבסס במישור הכלכלי את האפשרות כי גלעד שרון גרף בפועל את הסכומים הגבוהים הללו ממכירת חלקו במיזם הקנדי, או את גובה שכרו עבור דמי יעוץ, ככל שהיה כזה. אכן, החקירה בהקשר זה לא מוצתה, אך גם אילו מוצתה, הרי שנוכח מכלול הראיות (או ליתר דיוק - החיסרון בהן) לא היה בהימצא מענה ברור

פרקליט המדינה

- יותר באלה, כשלעצמו כדי לגבש את תמונת החדש בדבר השוחד לעובד הציבור ברמה הנדרשת בפלילים.
183. הדעתו של שגיא גנגר, הנה בבחינת עדות שמועה בכל הנוגע לגלעד שרון, שכן אין בידיעתו שום מידע קונקרטי מכלי ראשון בדבר מעשים או אימרות של גלעד שרון, אלא אך דברים ששמע מפי אביו (אריה גנגר), שלא מסר גירסה בחקירה זו.
184. זאת ועוד, העדר ממצא בעניין התמורה לה ציפה גנגר מאריאל שרון, ובמיוחד העדר ראיה למודעותו של גלעד שרון לקיומה של ציפיה זו (כנזכר בחלק הראשון של החלטה זו), וממילא גם היעדר אפשרות לעסוק עוד במודעותו של אריאל שרון ביחס לציפיה שכזו, גם הם בעלי משמעות משפטית בבואנו להכריע בגורלה של פרשה זו.
185. בנוסף ובמיוחד, נזכיר גם את "הסיפור האלטרנטיבי" להבנת מערכת היחסים והעסקות שנקשרו, לכאורה, בין אריה גנגר לבין גלעד שרון, לו קיימים סימנים בחומר החקירה, כמפורט להלן: מחומר הראיות, עולה לכאורה אפשרות של ממש כי גלעד שרון לא היה אלא דמות פיקטיבית במיזם, אשר העברת מחצית מהזכויות בו לבעלותו, לא נועדה ולא שימשה בפועל להעשרתו, וממילא לא נעשתה מטעמים הנוגעים לניסיון להעביר כספי שוחד. האפשרות שהועלתה (על-ידי שגיא גנגר), היא כי ההסכם האמור בין גלעד שרון לבין אריה גנגר נעשה במתכונת ובעיתוי דלעיל, לרבות בנוגע לתיארוך המסמכים, אך כדרך וככסות להרחקת הנכסים הללו (מחצית הזכויות במיזם) מידיעת רעייתו של גנגר, מולה קיים באותה עת הליכי גירושין. אפשרות זו נסמכת גם על אינדיקציות מתוך ההליכים האזרחיים (החסויים) שהתקיימו בארה"ב בין גנגר לבין אשתו לשעבר, כשבהיעדר כלים ראיתיים בידינו להפריכה, מספקת היא הסבר סביר כאמור לטרנסאקציות בין גנגר לגלעד שרון.
186. בנוסף, חקירת המשטרה העלתה כי בין גנגר לבין גלעד שרון התקיימו עסקאות נדל"ן נוספות לאורך השנים. קיומם של עסקים משותפים בכלל, ועסקי נדל"ן בפרט, מטשטשים את האפשרות לקבוע ממצא בהיר דיו במשפט פלילי, לפיו תנאי העסקה בדבר השותפות בנכסי הנדל"ן האמורים משקפים מתת של שוחד לאריאל שרון באמצעות בנו גלעד.

סוף דבר לעניין פרשת קנדה

187. בנוסף, להעדר מניע של שוחד דווקא, כהסבר יחיד להטבה לה זכה, לכאורה, אולי גלעד שרון כדלעיל, יש לשוב ולהזכיר את העובדה שגלעד שרון לא היה איש ציבור כמובנו בחוק העונשין, ועל כן, רק אם תוכיח התביעה כי גלעד שימש תחנת מעבר להעברת המתת לאריאל שרון עבור תמורה בדמות הפעלת סמכויותיו לטובת עסקיו של אריה גנגר, ואת מודעותו של גלעד הבן "לתפקיד המתווך", בו שימש לעניין זה, תבוא העסקה בדלת אמות

פרקליט המדינה

עבירת התיווך למתן ולקבלת שוחד. ונזכיר כי גם בעניין זה, לא נמצאו ראיות למודעותו של אריאל שרון לקיומה של עסקת הנדל"ן האמורה בכלל, ואף לא לתכנייה השלמים והמובהקים דיים כדי לשכנע כי הייתה בבחינת מתת מיטיב עם גלעד עבור אביו.

188. לאור האמור לעיל, אף בפרשת קנדה, החלטתי לגנוז את התיק מחוסר ראיות מספיקות.

פרקליט המדינה

סוף דבר

כמפורט לעיל, בכל אחת מן הפרשיות שנחקרו ושפורטו לעיל נותר, לאחר ניתוח דקדקני נרחב שנעשה בפרקליטות מחוז תל אביב (פלילי) ובפרקליטות המדינה, ספק ראייתי המוביל למסקנה כי אין סיכוי סביר להרשעתם של החשודים אם יועמדו לדין.

באשר לאיסוף הראיות אבקש לשוב ולציין שני עניינים:

189. בשל מצבו הרפואי לא הייתה אפוא אפשרות לחזור ולאמת את אריאל שרון עם ממצאי החקירה ולקבל את גרסתו בנושאים מהותיים שבליבת החשדות. לחלל ראייתי זה ישנה השלכה לא רק על גיבוש ראיות התביעה, אלא על הצפוי מגלעד ועמרי שרון בהליך המשפטי שבמרכזו תעמוד ותישקל מעורבותו וגרסתו של אביהם, שלא נשמעה באופן ממצה. מעבר לכך, למצבו הרפואי של אריאל שרון, הייתה גם השלכה, מטבע הדברים, על קצב הטיפול בתיק בכל מערכות האכיפה.

190. כמו כן, הניסיון החקירתי להגיע לחקר האמת בכל הקשור למקור הכספים בפרשת סיריל קרון, והאם אכן הגיעו ממרטין שלף, ניתקל, לצערנו, בחוסר שיתוף פעולה מספק מצד גורמי חוץ, באופן שבסופו של דבר לא התאפשרה חקירה ממצה בהיבט מהותי זה של הפרשה (זהות החשוד בהענקת המתת השוחד).

פרשייה זו, כמו גם פרשיות אחרות העוסקות בקבלתם של כספים ממקורות עלומים על ידי נבחרי ציבור ישראליים ובני משפחותיהם, בהן דנו לאחרונה, ממחישות את הקשיים בפניהם ניצבות רשויות החקירה והאכיפה, בעיקר בכל הנוגע לאיסוף ראיות מעבר לים. שיפור ביכולות מערכת האכיפה מן השנים האחרונות, בין היתר על דרך הגברת שיתופי הפעולה עם רבות ממדינות העולם, מסייע ומקל את מלאכת איסוף הראיות בתיקים מורכבים שחלקים חיוניים מהחקירה בהם מתבצעים על פי דרכי איסוף ושיטות חקירה בחו"ל. בנוסף, יש להניח כי מנגנונים להגברת השקיפות והבקרה הציבוריים בנוגע להתנהלות עובדי ונבחרי ציבור בכירים, אף הם יובילו לפישוט הליכי איסוף הראיות בחקירת פרשות מורכבות דוגמת זו קא עסקינן. כל אלה, כך יש לקוות, עוברות כיום תהליך של שיפור משמעותי ביכולות הרשויות להבטיח אכיפתו של החוק גם בתחום החשוב של המאבק בעבירות כלכליות ובתוכן אלה שבתחום טוהר המידות.

משה לדור